ԺԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5890 3/16 ՅՈՒՆԻՍ 1905 ՈՒՐԲԱԹ 12 ՌԷՊԻՒԼ ԱԽԸՐ 1323 ԺԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5890

درعلیه غلطه‌ده «آرهولك» غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամաննօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK„
Galata, Constantinople

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	ղր.
» » »	վեցամսեայ	70	»
» » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆր.
» »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել թերթիս խմբագրատան:

20 ՓԱՐԱ 20

ՍՐԲԱԶԱՆ ԵՐԳԵՐՈՒ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ամսէ մը ի վեր Լոյս կրօնաթերթին մէջ կը տեսնենք մեր եկեղեցական սրբազան երգերէն ոմանց թարգմանութիւնը, Տ. Եղիշէ Եպիսկոպոս Դուրեանի կողմէ կատարուած, ինչպէս «Այսօր Անճառ»ի եւն.ի թարգմանութիւններ:

Բնականաբար խնդրոյ նիւթ չենք ըներ թարգմանութեան արժէքը եւ հարազատութիւնը, այն պատճառաւ որ գիտենք թէ Դուրեան Սրբազանի համար գրաբարի հմտութիւնը անվիճելի է: Նոյնպէս նորութեան տեսակէտով ալ չենք դիտեր, քանի որ ուրիշ շատ երգերու, նոյն իսկ Շարականի մէկ մասին եւ Նարեկի թարգմանութիւններն ալ աւելի առաջ հրատարակուեցան: Այլ բոլորովին ուրիշ տեսակէտով է որ կը նայինք Սրբազանին ըրած թարգմանութեանց վրայ:

Յայտնի է թէ մեր մէջ կան կարգ մը անձեր որ կը փափաքին թարգմանուած տեսնել մեր եկեղեցական ամէն երգեցողութիւնները, նոյն իսկ Աւետարան, եւ այնպէս կարդալ եկեղեցիի մէջ: Այս փափաքին ընդունելութեան գլխաւոր արգելքներէն մէկը ի մէջ այլոց այն է որ մեր եկեղեցական միութիւնը կը քայքայուի, մինչ հիմա հակառակ Հայ Եկեղեցիի գաւակներուն' աշխարհի ամէն կողմը տարածուած ըլլալուն, ամէն տեղ սրբազան երգերն ու աղօթքները միեւնոյն լեզուով կը կատարուին, իբրեւ գլխաւոր նշանակ Հայ. Եկեղեցիի միութեան եւ մանաւանդ իբրեւ հարազատ շարունակութիւն մեր նախնեաց կողմէ մեզի թողուած ամէնէն սրբազան ու նուիրական աւանդին, այն է հին հայերէն մատենագրութիւն եւ անով շարագրուած սրբազան ընթերցուածքները, երգերը, աղօթքները եւ վերջապէս հին ու նոր կտակարանը:

Եթէ արդի խօսակցական լեզուներով թարգմանուին անոնք, լեզուի միութիւնը կը խանգարուի, քանի որ միակ աշխարհաբար լեզու մը չէ որ կը խօսուի այլ բազմաթիւ եւ բազմատեսակ, երկրէ երկիր եւ գաւառէ գաւառ տարբերելով զգալապէս: Մանաւանդ անոնցմէ զանազանութիւն կայ արեւելեան եւ արեւմտեան հայաբարբառներուն միջեւ: Հետեւաբար եթէ երբեք պէտք ըլլար խօսակցական աշխարհաբար լեզուներուն թարգմանել մեր գրաբարի գոնէ սրբազան գոհարները, այսինքն անոնք որոնք կը կարդացուին եւ կ'երգուին եկեղեցիներու մէջ մեր հաւաքական աղօթատեղութեան ժամանակ, որպէս զի հասկնալի դառնար հաւատացեալ բազմութեան, անհրաժեշտ պիտի ըլլար թարգմանել մէկէ աւելի աշխարհաբարի:

Կը թուի ըսել թէ սրբազան երգերու, սաղմոսներու եւ աղօթքներու աշխարհաբար լեզուի թարգմանութիւնը եւ ընթերցումը վերջնական խզում կը նշանակէ մեր հին լեզուին հետ, վերջնական մոռացում եւ թողում այն լեզուին' որով մեր նախնի սրբազան հայրերն ու հայրապետները խօսեցան, գրեցին, երգեցին, քերթեցին, աղօթեցին եւ վերջապէս թողին մեզի մատենագրութիւն մը' որ ինքնին գանձ մըն է, եւ կարծես ձայնախօսական (ֆոնօկրաֆիք) վերհնչումն է անոնց խօսուածքին ու բարբառին, լեզուին ու հոգւոյն:

Անշուշտ այս բանաւոր պատճառներով է որ ընդհանուր ընդունելութեան արժանացած չէ սրբազան երգեցողութեանց թարգմանութեամբ եկեղեցիներու մէջ կարդացուիլը, ու բնական է թէ բոլոր ողջամիտ եւ աւանդապահ մարդոց փափաքն է որ չիրագործուի այդ մասին եղած առաջարկը, որուն գործադրութեան անմիջական մէկ հետեւանքն ալ կ'ըլլար գրաբար լեզուի ուսման վերջնական կերպով ի բաց թողուիլը:

Արդ' այս ամէն նկատառութիւնները կեցած ատեն ի՛նչ պատճառով արդեօք Դուրեան Սրբազան կ'ընէ եւ կը հրատարակէ այդ թարգմանութիւնները. անուղղակի կամ ուղղակի ո՛յժ տալու համար անոնց որ գրաբարը վերջնապէս թողել, եկեղեցիներէն անգամ վերցնել եւ ամէն բան աշխարհաբարի թարգմանել ու այնպէս կարդալ կը փափաքին ու կ'առաջարկեն:

Եթէ այս փափաքին ու նպատակին իրագործման ծառայելու եւ նպաստելու համար չեն Դուրեան Սրբազանի ըրած ու հրատարակել տուած թարգմանութիւնները, հապա ի՞նչ են: Կամ իր քերթողական աւիւնին եւ գրաբարագիտական ճաշակին գոհացո՞ւմ տալու համար են արդեօք: Մենք կը կարծենք որ այս երկրորդ նպատակով եղած է, վասն զի իր բարձրաստիճան եկեղեցականի դիրքը շատ աւելի մեծ համեմատութիւն տուած կ'ըլլար առաջին նպատակին, եթէ երբեք այն մտքով կ'ընէր իր թարգմանութիւնները:

Սակայն խնդիր է թէ ամէն ընթերցող կրնա՞յ զանազանել քերթող Դուրեանը' եպիսկոպոս Դուրեանէն:

ՑՈՒՍԱԿ

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԴԱՍԱԳԻՐՔԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋԸ

Նախորդ յօդուածովս, ջանացի կարելի եղածին չափ պարզել թէ ուսուցչի եւ դասագրքի պակասութեան պատճառաւ, մեր կրթական խղճուկ վիճակին դարմանը կարելի չէ ապահովել ծրագրով մը, ըլլա՛յ նոյն իսկ անթերի:

Երբ կը հաստատէի թէ Կրթական Ծրագիրէն աւելի մեծ տեղ կը բռնէր դասագիրքը, այս վերջինին լաւ պատրաստուած ըլլալուն համար, ի գործ դրուելիք ջանքերը ապարդիւն կը մնային:

Ընթերցողներէս շատեր, որոնց մէջ արդիւնաւոր հեղինակներ, հրատարակիչներ ու գրավաճառներ ալ կան, թերեւս սրտմտին, վշտանան, զայրանան, այսքան համարձակութեամբ մէկ ջուրով լուացած ըլլալուս բոլոր դասագիրքերը:

Անոնց ինքնասիրութիւններուն եւ միանգամայն սխալ գաղափարներուն տեղի չտալու համար, պէտք է ջանամ հաստատել ըսածս:

Մեր մէջ, Կրթական Ծրագիրէն առաջ, ու անկէ ետք, դասագիրքերն ալ պատրաստուած են հետեւողութեամբ. հետեւողութիւն մը որ չհասկցուած ըլլալուն, թարգմանութեան մը փոխուած է:

Եւ որովհետեւ իբր հետեւելի օրինակ, առնուած գիրքերը հարիւրէն իննսունինը ֆրանսերէն եղած են, այսօրուան մեր դասագրքերուն մեծամասնութիւնը ֆրանսերէն դասագրքերու թարգմանութիւններ եղած են:

Կը տեսնէք որ հետեւողութիւն ըլլալու տեղ, թարգմանութիւն եղեր են. եւ որովհետեւ այն մարդը որ հետեւողութեան նպատակով ճամբայ ելած ատենը թարգմանութիւն մը միայն կրցած է ընել, պարզ է թէ այդ վիճակին մէջ իսկ նախանձելի բան մը ըրած պիտի ըլլար:

Ու այս ձեւով պատրաստուած, նոյն իսկ հայերէն լեզուի ընթերցանութեան եւ մշակումին յատկացուած գիրքեր ունինք, որոնց վրայէն, ֆրանսերէն գիտցողի մը համար, դիւրին պիտի ըլլար ընագիրը կարդալ....:

Նոյն վիճակը նաեւ շարադրութեան, արտասանութեան եւ բառակազմութեան ճիւղին համար. ըսէք ուրեմն, այս խեղճ գիրքերուն եւ խեղճ դասատուներուն միջոցով, ի՞նչ արդիւնք կը սպասենք, եթէ Կրթական Ծրագիր մը ունենանք, նոյն իսկ Ֆրանսայի հանրային կրթութեան նախարարէն պատրաստուած:

Հայերէնի յատկացուած գիրքերուն վրայ կ'արժէ ծանրանալ, քանի որ այսօր ամէն մարդ կը գանգատի թէ մեր տղաքը կարդացածնին չեն հասկնար, եւ տող մը բան չեն կրնար շարադրել:

Հատուածներ ունինք, զարմանալի խեղճութիւններ պարունակող, լեզու մը, որ չինարէն ալ չէ, իբրեւ բնաւ չյարմարող հատուածներ, լեզուի եւ քերականութեան տեսակէտէ անոնցմէ անջրպետներով. եւ տասնըմէ դուրս կը գտնուին անանկ հատուածներ, որոնք չեն կարդացուիր....:

Թո՛ւեմ օրինակներ: Միլտոնի վրայ հատուած մը կայ, եւ գիտէ՞ք ինչ է գլխաւոր գաղափարը. հեղ մը, Միլտոն, երեկոյեան, ծառի մը տակ կը քնանայ եղեր, ու երկու գեղանի հարուստ աղջիկներ, որոնք կ'անցնին, տեսնելով անոր գեղեցկութիւնը, մէկը այնչափ կ'ազդուի որ գրպանէն անմիջապէս թուղթի կտոր մը կը հանէ, վրան բաներ մը կը գրէ. կարճ խօսինք, «սիրատամս» մը կը ձգէ անոր քովիկը....:

«Նորեկ հոգին» վերնագրով հատուածի մը մէջ, կը բացատրուի այն յաղթանքը, զոր կը զգան ծնողքը, «էակ մը, հոգի մը, արտադրած ըլլալնուն....»

Ասոնք կարդալու, եւ տղոց բացատրելու է, հէ՜... խելքերնիդ կերա՞ք, Մարդ Աստուծոյ...:

Ու պատկերներ ալ կան, Ֆրանսական գեղջուկներու եւ լակոտներու պատկերները, ուր անհամեստ մերկութիւնը, չէ թէ պատանիներու, հապա ինծի պէս ծերերու իսկ բաներ մը զգացնել կու տայ:

Ճիշդ այս կոյր զգայուն հետեւողութեամբ պատրաստուած են բոլոր թուաբանութեան դասագիրքերը. անոնց մէջ, ամէն տեղ, նոյն իսկ գիւղական դասարաններու յարմարցուածները, անոնցմէ բաժին մը կայ մեթրական դրութեան ընծայուած. օրերով ամիսներով խօսուած է մեթրին եւ անոր բաժանումներուն, բազմապատիկներուն եւ խորանարդներուն, լիթրին եւ չեմ գիտեր ինչին նկատմամբ, եւ ըսել որ ասոնց ամէնուն վրայ մեր դպրոցականները չգիտեն շատ տեղ արշինին քանի՛ րուպ ըլլալը:

Անոնց առաջարկուած խնդիրներուն մէջ միշտ կը խօսուի Ֆրանքի, լիթրի, մեթրի ու դեռ շատ մը բաներու վրայ, որոնց վրայ մեզի չափ գաղափար չունին, անծանօթ են. ու կը կարծեմ որ անծանօթով չէ որ կարելի է բան սորվեցնել:

Պատմութեան գիրքերը, աշխարհագրութեան գիրքերը, խճողուած, անյարմար, գիտութեանց գիրքերը նմանապէս. ինչո՞ւ, որովհետեւ պատրաստողը ընդօրինակած է, թարգմանած է, անհատական գործ մը ընել կարծած է, առանց խորհելու որ տղոց բան սորվեցնել, օգտակար ըլլալ ըսուած բան մը կայ:

Չէ՞ք հաւատար ըսածներուս. լա՛ւ, ուշադրութիւն ըրէք. ձեռքէ անցուցէք քանի մը հատ դասագիրքեր, եւ եթէ կարենաք հատ մը գտնել, որ մանրամասն թերութիւններէ զերծ, նպատակայարմար ըլլայ, Թաշճեան էֆէնտիի կը դիմեմ, եւ մրցանակ մը տալ կու տամ անոր հեղինակին, եւ զայն վաւերացնողներուն....:

Փնտռեցէք ուրեմն....:

ԱԼԵՒՈՐ ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՄԸ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ ԵՒՍ

ԱԼՔՈԼԱՄՈԼՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ

Ամերիկաբնակ մեծահարուստ եւ բարեսէր վաճառական Յ. Թաշճեան էֆ.ի բացած ո՜րքան օգտակար մրցումը, որ իր շօշափած մարդասիրական վեհ նպատակին համար ամէն գնահատութեան արժանի է, կը թելադրէ մեզ, մրցման համար գրուած մեր ընդարձակ յօդուածէն յետոյ, (Արեւելք, 21 Մայիս չր.) քանի մը խօսք ալ ըսել այդ մասին:

Ալքոլամոլութեան դէմ գրուած յօդուածներ ո՛րքան յաճախադէպ ըլլան' անշուշտ իրենց փրկարար ազդեցութիւնը կ'ունենան հասարակութեան վրայ քիչ թէ շատ: Եթէ նոյն իսկ ալքոլամոլները լրագիր ալ չկարդան, միշտ առիթներ պիտի ունենան լսելու այդ տեսակ խօսակցութիւններ հանրային հաւաքատեղիներու մէջ ուր կը յաճախեն. հետեւաբար տարակոյս չկայ թէ օգուտը անվիճելի է, եւ եթէ ոչ հիմնական' գէթ մասնակի: Հակալքոլային գրուածքներ կամ այդ նիւթին վրայ դարձող խօսակցութիւններ եթէ նոյն իսկ քանի ունկնդիրներէ մէկուն միայն ազդեն' այս ալ բաւական է, վասն զի մէկ ընտանիքի հայրով սերունդ մը փրկուած կ'ըլլայ այդ վնասակար ու կործանարար մոլութենէն:

Ասկէ զատ, դաստիարակութիւնն ալ պէտք է իր կարեւոր դերը ունենայ այդ մոլութեան դէմ մղուած մարդասիրական պայքարին մէջ, պէտք է որ ա՛ն ալ միանայ մամուլին: Դպրոցական յարկերու մէջ, ուսուցիչներ ու դաստիարակներ ամէն առթիւ թո՛ղ խօսին ու մանուկներուն ալքոլին վնասակար հետեւանքները: Մանկական եւ պատանեկան տարիքի մէջ լսուածները ամէնէն աւելի խորապէս կը տպաւորուին թարմ ուղեղներու մէջ:

Դարձեալ, եւրոպական շատ մը հեղինակներու պէս, պէտք է որ մենք ալ ունենանք հակալքոլային գրուածքներ պարունակող դասագիրքեր, մէն մի դասընթացքի համար աշակերտներու տարիքին եւ մտաւոր զարգացման յարմարցուած: Մեր նորագոյն ընթերցարանները մանաւանդ, իրենց նիւթերու պէսպիսութեան մէջ, խումբ մը հատուածներ ալ թող պարունակեն այս չարաշուք մոլութեան աղետալի հետեւանքներուն վրայ:

Պայքարը այս երկու միջոցներով'—լրագրութեան եւ դաստիարակութեան հանրային ազդակներով—անհնար է որ իր օգուտը չունենայ հասարակութեան համար, եւ նորահաս սերունդը ինչպէս թերեւս սկսնակներն ալ, անշուշտ տակաւ պիտի խորշին այդ մոլութենէն, ամէն օր լսելով անոր ահաւոր եւ անխուսափելի հետեւանքները:

ՏԻԳՐԱՆ Ս. ՇԱԼՃԵԱՆ

Պրուսա

ՎԱՃԱՌԱԳԻՏԱԿԱՆ ՆՈԹԵՐ

ԺԴ.

Բիէր Լիոնի մէջ.— Համեստ մետաքսագործ մը:

Բիէր երկու ամիսէ աւելի մնաց իր հօրքուրայրին տանը, բայց ժամավաճառ չեղաւ: Անշուշտ չմոռցաւ Սան-Թոնթեւարի միայն այցելութիւն տալով. այցելեց նաեւ Բարիզի մեծամեծ վաճառատուներէն ու գործարաններէն շատերը:

Ամէն տեղ տեսաւ թէ մարդ' որ եւ է կազմակերպութեան մէջ' կրնայ յաջողիլ, միայն աշխատութեան բաժանումով, ընդունակութիւններու յատկացութեամբ (spécialisation) եւ պատասխանատուութիւններու սահմանումով:

Բիէր չթերցաւ նաեւ այցելելու թանգարանները, հոյակապ շէնքերը, հանրային պարտէզները, բոլոր այն իրերը' որոնցմով Բարիզ կը հանդիսանայ աշխարհին միակ քաղաքը:

Անոր հօրքուրայրին ու ինքը կէս օրէ յետոյ ունեցան հաճելի ժամանցներ, բայց ամէն բան վերջ մը ունի. հարկ եղաւ անշուշտ խորհիլ մեկնումին վրայ: Բիէր Լիոն նամակ գրեց' իմացնելու համար իր պապին ու մօրն թէ ի մօտոյ հոն պիտի ժամանէ,

Զանոնք տեսած չէր այն ատենէն ի վեր' երբ շատ պզտիկ տղայ մըն էր:

Տարտամօրէն կը յիշէր բարձրահասակ սպիտակամօրուս ծերունի մը, որուն բանկուսին կճակները շատ գլխաւոր ձեւով էին, որ իրեն փոքրիկ ձի մը բերած էր, որ դեռ կը կենար, եւ տան մէջ պապուկ ձի կը կոչէին: Բայց իր մօրն, զոր տեսած էր նոյն ատեն, որ եւ է յիշատակ պահած չէր մտքին մէջ:

Եւ սակայն, Լիոն հասածին պէս, իրեն այնպէս թուեցաւ թէ զանոնք միշտ ճանչցած է ու միշտ անոնց մօտ ապրած: Արդարեւ Բիէր իր մտքին մէջ այնպէս պատկերացուցած էր այդ մարդը, կարճահասակ պապուկը, զուարթաբարոյ, մըրթըլուխ, որ տան մէջ կը վազէր, դեռ առոյգ աղջկան մը պէս թեթեւաշարժ, ճերմակ խուճապ գլխուն ու իր վիզի սեւ թաշկինակը ուսերուն վրայ գնդաձեւ անցուած:

Գալով պապուն, վայելչադէմ, գեր կարմիր ծերունի մը, Բիէր պիտի կարենար զայն տասնը բնորոշել հազար մարդու մէջէն, քանզի ճիշդ իր հօրը կը նմանէր, միեւնոյն կերպարանքը, միեւնոյն դիմագիծերը եւ միեւնոյն անուշ նայուածքը:

—Դիտէ, Ժանն (կնոջ անունը), ասիկա Տոլ մըն է, եւ քիչ մը կայտառ, հաւատա', ըսաւ ծերունին, հպարտօրէն դիտելով իր թոռը:

—Այո՛, Տոլ մըն է, բայց աչքերը մօրը աչքերն են, պատասխանեց պառաւը:

Ուրախ էին զայն փայփայելով, անոր վրայ հիանալով, եւ զայն խօսեցնելով բոլոր այն սիրելի պզտիկներուն վրայ, զորս չէին ճանչնար տակաւին:

Դարէ մը ի վեր սերունդէ սերունդ, Տոլէնք, մետաքսագործութիւն կ'ընէին. մինչեւ' երկրորդ որդին, Բիէրի հայրը, ուրիշ արհեստի (հիւսնութեան) հետեւած էր. «Մարդ պէտք չէ որ, միեւնոյն կաղապարին մէջ դնէ իր բոլոր ձուերը,» կ'ըսէր պապը, ժողովրդական առածին համաձայն:

Տոլէնք այսպէս, քիչ քիչ, մետաքսագործ եղած էին, ու աշխատանքի ճարպկութեան եւ նրբութեան համբաւ հանած: Ծերունի ամոլները գրեթէ ա՛լ չէին աշխատեր, բայց' իրենց ժամանակին' նշանաւոր հանդիսացած էին, եւ դեռ կը տեսնուէր իրենց սենեակին մէջ հիւսելու մեքենան:

Բիէր, որ այդպիսի մեքենայ բնաւ տեսած չէր, հետաքրքրութեամբ դիտեց զայն:

—Ա՛հ, վաղեմի բարեկամ մըն է սա, ըսաւ պապը, երկուքս ալ գիշերներ լուսցուցած ենք չարաչարուելով, երբ մենք երիտասարդ էինք եւ աշխատանքը առատ եւ շահաբեր էր: Բայց այն ատեն, երբ մետաքսագործ էի, չորս կամ հինգ մեքենայ ունէի տան մէջ, ու երբ ամէնքը միասին կը բանէին, գրեթէ ժամանակ չէինք ունենար լրագիրը կարդալու:

—Հայրս կ'ըսէ թէ շատ նուազած է մետաքսագործներուն թիւը քան թէ ասկէ առաջ:

—Ա՛հ, անշուշտ, չեմ կրնար հաստատապէս ըսել թէ դեռ երկու հազար մետաքսագործներ կան Լիոնի քաղաքին մէջ, այս ժամուս, մինչ ժամանակին, մենք թերեւս հարիւր հազար հոգի էինք: Ա՛հ, այնպիսի արհեստ մըն է սա, մանաւանդ որ երբ քանի տարիներէ ի վեր փոփոխութիւն կրած է:

—Ի՞նչ բանի մէջ փոփոխութիւն կրած է, մեծ հայր. միթէ ժամանակաւ մետաքսագործները, ինչպէս կ'ըսէք, իրենց տան մէջ չէին աշխատեր այնպէս ինչպէս կ'աշխատին այսօր:

—Այո՛, զաւակս, բայց այն ատեն ամէն մարդ այնպէս կ'ընէր: Մինչդեռ այսօր ինը տասներորդը, Լիոնէն հեռու, գիւղերը կ'երթան, եւ կամ գործարաններու մէջ կ'աշխատին, ուստի եւ ա՛լ կեանքը միեւնոյնը չէ': Կ'ուզե՞ս որ քեզի ըսեմ թէ ի՛նչ էր այն ատենուան մեր կեանքը:

—Անշուշտ, մեծ հայր, ես ալ այդ բանը կը հարցնեմ:

—Արդ, այն ատեն, Լիոնի ամբողջ մէկ թաղը մերն էր, մենք Քռուա-Ռուսի մէջ հազարաւորներ էինք, թերեւս հարիւր հազարաւորներ: Իւրաքանչիւր մետաքսագործ վարպետ ունէր մէկ պզտիկ յարկաբաժին, երկու սենեակ, մէկը ընտանիքին համար, միւսը մեքենաներուն համար, ուր կ'աշխատէր իր կնոջ, իր զաւակներուն եւ երբեմն երկու կամ երեք արհեստակիցներու հետ, քանզի մետաքսագործ վարպետը մեծ մարդ էր այն ատեն: Իր մեքենաներուն սեպհական' ատէրն էր, եւ իր արհեստին մէջ կը գործածէր այնպիսի արհեստակիցներ' որոնք նաեւ ապագային մէջ իրեն պէս վարպետներ կ'ըլլային:

Ու այն ատեն, տես թէ ի՛նչպէս տեղի կ'ունենային իրողութիւնները:

Fabricant կոչուածներ կային: Բայց այս բառը սխալ առումով կը գործածուի. վասն զի անոնք ոչինչ կը շինեն. այլ' մենք ենք շինողները: Fabricantը, ինքը դրամ ունի, մետաքս կը գնէ եւ կը գործածէ գծագրիչները' որոնք իրեն պատուէրներու օրինակներ (modèles) կը պատրաստեն: Երբ ապսպրանք մը առնէր, մեզի' մետաքսագործներուս' կը դիմէր, մեզի կու տար գծագրուած օրինակը, մեզի կը մատակարարէր մետաքսը, ու մենք կը բանէինք: Յետոյ, երբ մեր գործը կ'աւարտէր, անոր կը տանէինք մեր աշխատանքին արդիւնքները, ան կը վճարէր մեր վարձքն ու իր յաճախորդին կը յանձնէր ապրանքը:

Յորչափ կային ապսպրանքներ, գործը յաջող կ'երթար, մեքենաները կը բանէին, դրամ կը շահէինք եւ չէինք տրտնջար, բայց երբոր ապսպրանքները հազուադէպ կ'ըլլային, մեքենաները չէին

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ 96

ԺՈՒԼ ՎԵՐՆ

ԴԷՊԻ ՄՈՒՇՏԱԿՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԳԼՈՒԽ Ը.

ՈՒՐ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ

Այդ հոսանքներէն մէկը կը կոչուի Քամչաթքայի հոսանք: Հոմանուն թերակղզիին բացերը ծնունդ առնելով' ասիական ծովեզրին կը հետեւի եւ Պէհրինկի նեղուցէն կ'անցնի, արեւելեան հրուանդանին զարնելով, որ դէպ ի առաջ երկնցած սար մըն է Զուքճիներու երկրին մէջ: Հարաւակողմէն դէպ հիւսիսակողմ ունեցած իր ուղղութիւնը յանկարծ կը շեղի նեղուցէն վեր հարիւր մղոն անդին եւ նեղուցին արեւելեան կողմը կը յառաջանայ, Մաք Քլուրի անցքի զուգահեռագիծին հետեւելով: Այդ անցքը նուաճելի է ամառն մէկ քանի ամիսներուն մէջ միայն:

Միւս հոսանքը, Պէհրինկի հոսանք կոչուած, հակառակ ուղղութեամբ կը յառաջանայ: Ամերիկեան ծովեզերքին արեւելեան կողմէն դէպի արեւմուտք տարածուելով ծովեզերքէն հարիւր մղոնի չափ հեռու, կ'երթայ զարնուելու Քամչաթքայի հոսանքին, նեղուցին բացերը: Յետոյ հարաւակողմ իջնելով եւ ասիական Ամերիկայի ափունքներուն մօտենալով, ի վերջոյ կ'երթայ ջլատուելու Պէհրինկի ծովուն մէջ' Ալէութեան կղզիներու տակ մը բոլորշի թումբին վրայ:

Այդ քարտէսը նուէլին նորագոյն ըննութիւնները ցոյց կու տար ճշդօրէն: Ուրեմն կարելի էր վստահիլ անոնց:

Ճէսփըր Հապսըն ուշադիր կերպով քննեց քարտէսը, կարծիք մը յայտնելէ առաջ: Ձեռքը ճակտին առնելէ յետոյ, իբր թէ ցաւալի նախազգացում մը վանելու համար, ըսաւ.

—Բարեկամներս, պէտք է յուսալ որ ճակատագիրը մեզ չպիտի մղէ մինչեւ այդ հեռաւոր ծովեզերքները: Այն ատեն մեր թափառական կղզին անկէ դուրս չելլելու վտանգին պիտի ենթարկուէր:

—Ինչո՞ւ համար, պարոն Հապսըն, հարցուց տիկին Բոլինա Պառնէթ աշխուժով:

—Ինչո՞ւ համար մի, տիկին, պատասխանեց տեղակալը: Արքթիք Ովկէանոսին աս մասը դիտեցէք, եւ այն ատեն դիւրաւ պիտի ըմբռնէք ամէն բան: Մեզի համար վտանգաւոր եղող երկու հոսանքներ կը գտնուին հոն հակադարձ ուղղութեամբ: Անոնց հանդիպման կէտին վրայ կղզին անշարժութեան պիտի մատնուի անպատճառ, ու եւ է ցամաքէ մեծ հեռաւորութիւն ունենալով: Այդ ճիշդ կէտին վրայ կղզին պիտի ձմերէ ձմեռն եղանակին, եւ երբ սառերու հալումը տեղի ունենայ, կամ Քամչաթքայի հոսանքին պիտի հետեւի մինչեւ հիւսիս-արեւմտեան ամայի երկիրները, եւ կամ Պէհրինկի նեղուցին հոսանքին ենթարկուի, Ալէութեան կղզիներու խորութեանց մէջ ասուզուելով:

—Պարոն տեղակալ, այդ բանը չպիտի պատահի, ըսաւ Մէճ անկեղծ համոզմամբ շշնջելով: Աստուած չպիտի թողուր:

—Բայց չեմ կրնար երեւակայել թէ բեւեռային ծովուն ո՞ր մասին վրայ կը ծփայ այս պահուս, ըսաւ տիկին Բոլինա Պառնէթ: Պէրրօ հրուանդանին բացերը միայն կը տեսնեմ Քամչաթքայի վտանգաւոր հոսանքը, որ դէպի հիւսիս-արեւմտեան կողմը կ'ուղղուի: Միթէ վախ չկա՞յ որ անոր յորձանքին մէջ ինկած ըլլանք, դէպի հիւսիսային Վրանգէլի երկիրները քշուելով:

—Չեմ կարծեր, պատասխանեց Ճէսփըր Հապսըն, պահ մը խորհրդածելէ յետոյ:

—Ինչո՞ւ համար այդպէս չըլլայ:

—Որովհետեւ այդ հոսանքը արագ է, տիկին, եւ թէ երբեք ամիսէ ի վեր հետեւած ըլլայինք անոր, ծովեզերք մը պիտի տեսնէինք մինչեւ հիմա:

—Ուրեմն, ձեր ենթադրութեամբ, ո՞ւր կրնանք գտնուիլ հիմա, հարցուց աստղագէտին:

—Անտարակոյս Քամչաթքայի հոսանքին եւ ծովեզերքին միջեւ, պատասխանեց Ճէսփըր Հապսըն: Հաւանաբար ընդարձակ հակահոսանքի մը մէջ, որ պարտի գոյութիւն ունենալ ծովեզերքին վրայ:

—Չի կրնար ըլլալ, պարոն Հապսըն, ըսաւ տիկին Բոլինա Պառնէթ,

—Չի կրնա՞յ ըլլալ մի, կրկնեց տեղակալը. ինչո՞ւ համար, տիկին:

—Որովհետեւ Վիքթորիա կղզին, հակահոսանքի մը մէջ բռնուած, ուստի եւ անհաստատ ուղղութեան մը մէջ ինկած, անտարակոյս թաւալական շարժում մը պիտի հպատակէր: Արդ' քանի որ ուղղութիւնը չէ փոխուած, ուստի այդ բանն ալ տեղի չէ ունեցած:

—Տիկին, իրաւունք ունիք, պատասխանեց Ճէսփըր Հապսըն: Շատ լաւ կը հասկնամ այդ էական բանը եւ կը պատասխանեմ ձեր դիտողութեան մասին: Միայն թէ կրնայ անծանօթ հոսանք մը գոյութիւն ունենալ որ նշանակուած չըլլայ այս քարտէզին վրայ: Արդարեւ անհնարին բան է այս անստուգութիւնը: Կը փափաքիմ որ շուտով գայ վաղուան օրը, վերջնականապէս որոշելու համար կղզիին կայութեանը:

—Վաղը շուտ պիտի գայ, ըսաւ Մէճ:

Ուրեմն կը մնար սպասել: Բաժնուեցան իրարմէ: Ամէն ոք իր սովորական զբաղումներով պարապեցաւ: Սերժանթ Լոնկ իր ընկերներուն իմաց տուաւ թէ Ֆոր-Ռըլայէնս մեկնումը, յաջորդ օրուան համար որոշուած, տեղի չպիտի ունենար: Լաւ մը խորհելէ յետոյ, այս պատճառը առաջ բերաւ թէ եղանակը շատ յառաջացած ըլլալուն կարելի չպիտի ըլլար Ֆոր-Ռըլայէնս հասնիլ' մեծ ցուրտերէն առաջ. նաեւ թէ Թոմաս Պլէք որոշած էր երկրորդ ձմեռ մը ընել Ֆոր-Հոփի մէջ' իր օդերեւութաբանական քննութիւնները ամբողջացնելու համար, եւ թէ Ֆոր-Հոփի պարէնաւորումը անհրաժեշտ չէր եւն.: Այդ ամէնուն վրայ չէին մտածեր այդ կտրիճ մարդիկը:

Տեղակալին կողմէ մանաւորապէս յանձնարարուեցաւ որսորդներուն, որպէս զի այնուհետեւ խնայեն մուշտակաւոր կենդանիներուն' որոնց պէտք չունէր, այլ աւելի երէ զարնել, պարէնաւորութեան մթերքը նորոգելու համար: Նաեւ արգիլեց երկու մղոնէն աւելի չհեռանալ ամրոցէն, չուզելով որ Մարպր եւ Սապին ինքզինքնին գտնեն ծովային հորիզոնի մը դէմ, հոն ուր քանի մը ամիս առաջ կը գտնուէր այն պարանոցը որ Վիքթորիա թերակղզին կը կապէր ամերիկեան ցամաքին: Հազիւ այդ նեղ լեզուակին անհետացումը երեւան պիտի հանէր կացութիւնը:

(Շարունակելի)

քանիր, երբեմն իսկ խօսքս կը դողէին եւ այն ատեն Թշնամութիւնը կը աճէր. մեռածագործը սովորած կը մեռնէր։

Մենք չէինք նմաներ հիմակուան ալխատաւոր բանուորներուն՝ որոնք կ՚ուզեն հանգչիլ եօթը օրէն երկու օր եւ քառանիշորդ ժամէն առաւելը։ Մենք, արդարեւ, աշխատիլ միայն կ՚ուզէինք՝ մեզի իբր նշանաբան ունենալով. «Աշխատելով ապրիլ կամ մարտնչելով մեռնիլ...։»

ԺՕԶԷՖ ՇԱՆԷ-ՊԷՐ

Թարգմ. Մ. Մ. ՄՍՐԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԴԷՊԻ Ի ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆ

Տպաւորութիւնը Թոքիոյի մէջ.— Պատերազմին հետեւանքները.— Ֆրանսա եւ Ճապոն։

Բարիզ, 12 յունիս.— Թոքիոյէն հեռաձայնելով կը հաղորդէ Լը Ժուռնալի Թղթակիցը.

«Համոզուած եմ որ Ճապոն պիտի կըրնայ պատերազմը շարունակել, զինուորներու յարձակման Թիւով մը։ Համոզուած եմ նաեւ թէ Ճապոն անկեղծօրէն փափաքող է հաշտութեան։ Բանակցութեանց յաջողելուն նկատմամբ ոչինչ վստահ չեմ։ Այդ բանակցութիւնները կրնան յուսախաբութիւններ պատճառել Ռուսաստանին։ Ճապոնները Ծայրագոյն Արեւելքի յատուկ պաշտպանութիւն մը եւ գերազանցութիւն մը ունին։ Բանակցութիւնները կրնան երկար ատեն տեւել։ Իմացայ թէ առ այժմ զինադադար տեղի պիտի չունենայ, եւ գէթ ընդհանուր զինադադար մը։ Առանց ուզելու չափազանց ուժանիք մը վերագրել ինքզինքիս, պիտի ներուի հաստատել թէ դէպքերը ճիշդ այն ձեւը կը առնեն զոր կը գուշակէի Լիաօ-Եանկէն առաջ։ Այն անկեղծութիւնը զոր Մուքտէնէն անմիջապէս վերջը իբրեւ առայդ ձեւ կը հաղորդէի, եւ որ նոյն Թուականին հարիւր յօդուածէ աւելի կ՚արժէր, այսօր ալ կը կրկնեմ։ Հաշտութեան կնքումը դեռ երկար ատեն համար պիտի չդարձնէ միջազգային քաղաքականութեան ուշադրութիւնը՝ Ծայրագոյն Արեւելքի վրայ կեդրոնացած։ Հոն է որ պիտի մնայ այդ քաղաքականութեան գլխաւոր բոյնը եւ հանրական Թատրը՝ ապագայ աւելի մեծ դէպքերու։ Ֆրանսական լրագիրներու ընթերցումը կ՚ապացուցանէ Թէ առկուին կ՚անտեսէք այս պատերազմին ծայրայեղ կարեւորութիւնը եւ անոր հետեւանքները։ Դժբաղդաբար բռած բոլոր ուշքերս եւ ինքնատիպ դիտողութիւններս այս միջոցիս չեն կրնար հրատարակուիլ։ Մեր պիտի հրատարակուին։ Դրկեցի յօդուածներ ուղիղ անձնական Թարգմանութեամբ, բայց ամէն օր ժամանակս կը սպառեմ պատահող դէպքերու վրայ կատարուած անընդհատ քննութիւններով։ Շատ բաներ կան Թողնելի բաղձալի տեղեկատուն համար։ Առանց կարգին է այն պարագան Թէ Ֆրանսայի դէմ զգացուած գոյութը կը փարատի։ Ճապոնական լրագիրները բարեկրթութեամբ կը խօսին Ֆրանսայի մասին։ Ցանկալի է որ կ՚ունենամ հանդիպելու քաղաքական ազդեցիկ անձնաւորութեանց, որոնց, ինծի յիշեցնելով Ֆրանսայի եւ Ճապոնի վաղեմի բարեկամութիւնը, ինքնաբերաբար կ՚ըսեն թէ պէտք է ներողուի։ Լաւձև միայն կը հաղորդեմ.»

ՃԱՊՈՆԻ ՄԷՋ

Պ. Ռուզվելթի միջնորդութիւնը.— Ճապոնի պատասխանը.— Կարծիքներ Թոքիոյի մէջ.— Ճապոնի լրագիրները։

Թոքիօ, 12 յունիս.— Ճապոնի արտաքին գործոց նախարարը, իր պատասխանին մէջ, կը յայտարարէ Թէ ընդունած է Պ. Ռուզվելթի առաջարկը, որուն Ճապոն ընծայած է հարկ եղած լուրջ եւ օրինաւոր ուշադրութիւնը, քանի որ այդքան կարեւոր տեղէ մը կուգայ։ Ճապոնի արտաքին գործոց նախարարը կը յարէ.— «Թէ՛ ամբողջ աշխարհի եւ Թէ Ճապոնի օգտին համար փափաքելով հաշտութեան վերահաստատումը այն եղանակով եւ այն տեսակ պայմաններով որոնք անոր յարատեւութիւնը երաշխաւորեն, Ճապոնի կայս. կառավարութիւնը, իբրեւ պատասխան Պ. Ռուզվելթի Թելադրութեանց, Ճապոնի կողմէ ճապոնական լիազօր պատուիրակներ պիտի անուանէ, բանակցելու Ռուսիոյ լիազօր պատուիրակներուն հետ այն տեսակ տեղ մը եւ այն տեսակ Թուականի մը որ երկուքին համար փոխադարձաբար պատշաճ նկատուի՝ բանակցելու հաշտութեան պայմաններուն վրայ եւ զանոնք կնքելու ուղղակի եւ մի միայն երկու պատերազմիկ պետութեանց միջեւ։»

—Ճապոնի կառավարութիւնը աղքի իրիկուընը ծանոյց Պ. Ռուզվելթի միջնորդութիւնը։ Փողոցները իսկոյն լեցուեցան լրագրավաճառներով, որոնք յաւելուածներ կը ծախէին։ Արդէն կը վիճաբանուի հաշտութեան պայմաններուն վրայ, ինչպէս նաեւ հաշտութեան յանձնաժողովին հաւանական կազմութեան վրայ։ Այդ յանձնաժողովին իբրեւ անդամ ցոյց կը տրուին Իթոյի, Եամագաթայի, Քամուրայի եւ Եամամոթոյի անունները։ Ճապոնի լրագիրները, առհասարակ, կանխահաս կը նկատեն կարծելը թէ Պ. Ռուզվելթի ձեռնարկը իրապէս հաշտութեան յանգի։ Ճինի կը յայտարարէ թէ Ճապոն որքան ալ հաշտութեան փափաքող ըլլայ, այն ատեն միայն զէն պիտի ձգէ երբ յաղթութեան բոլոր իրաւունքները վայելէ եւ թէ հաշտութիւնը յարատեւ հիման մը վրայ հաստատուի Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ։ Կոքումին կը յարէ նոյն Թերթը, որ Ռուսիա զինադադար մը կնքելէ առաջ երաշխաւորութիւն մը տայ, որպէսզի Ճապոնի շահերը եւ կացութիւնը չվնասուին, երբ բանակցութիւնները խզուին։ Ճինի կը գովէ Պ. Ռուզվելթը, բայց կը հրաւիրէ ժողովուրդը պատրաստ ըլլալ իմանալու Թէ բանակցութիւնները չեն յաջողած։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԸ

Պատերա՞զմ թէ հաշտութիւն.— Ռուս բանակին կարծիքը.— Լինիեվիչ զօրավարին հեռագիրը կայսեր ուղղուած։

Բարիզ, 12 յունիս.— Թան հեռագիրը կը հրատարակէ.— «Մանչուրիոյ ռուսական բանակներուն կարծիքով մէկ վճռականութիւնը առանց կողմէ առաջ բերուած պատճառաբանութիւններէն մէկը եղած հաստատելու Թէ Ռուսերուն անկարելի է երկար ատեն շարունակել Թշնամութիւնները։ Վերջերս Թան առիթը ունեցաւ ըսելու Թէ Լինիեվիչ զօրավարը անձնապէս շատ հեռու է այդ տեսակ պատճառաբանութեան մը տեղի տալէ եւ Թէ իր բոլորովին կարծիքը զոր յայտնեց Նովոյէ Վրեմիայի Թղթակցին՝ պատերազմին շարունակութեանը եւ Ռուսերուն յարձակողականի անցնելուն ի նպաստ է։ Այս յայտարարութիւնը որ հաշտութեան բանակցութեանց սկսելէն առաջ է եւ յանկարծ կրկնուած աննշանակ տեսակցութեան մը պահուն, կրնար Թէ՛ անոր եւ Թէ մեզ համար կարեւորութիւն չունենալ, բայց միեւնոյն բանը կարելի չէ ըսել Լինիեվիչ զօրավարին կողմէ յունիս 11 Թուականով կայսեր ուղղուած հեռագրին մը, զոր իրեն հետ ստորագրած են նաեւ միւս զօրավարները։ Այս մասին հաղորդուած լուսաբանութիւններէն կ՚երեւի Թէ Լինիեվիչ զօրավարը, յունիս 9ին, Ցարին ուղղած էր առաջին հեռագիր մը, որուն պատասխանը գաղտնի մնաց։ Լինիեվիչ, ստացուած պատասխանին վրայ, նախապէս գաղտնի մնացած, հաւաքեց բոլոր զօրավարները, որոնց հետ երկու ժամ խորհրդակցելէ ետքը, սա հեռագիրը պատրաստեց.

«Ձերդ Կայս. Վեհափառութիւն,

«Իմացած ըլլալով Ռուզվելթ նախագահին բարեկամական առաջարկութիւնները եւ Ձեր հաւանութիւնը հաշտութեան բանակցութեանց սկսելուն համար, իսկոյն զինուորական գերագոյն խորհուրդ մը գումարեցի՝ այս միջոցիս բանակիս գտնուող բանակին բոլոր հրամանատարներէն։ Խորհրդակցելով հաշտութեան պատճառներուն եւ երկու բանակներուն փոխադարձ դիրքերուն վրայ, պատիւ ունիմ յիշեցնել Ձեր Վեհափառութեան Թէ բոլոր ընկերներս ու ես միաձայնութեամբ եւ ազգասէր կերպով կարծիք յայտնած ենք շարունակել պատերազմը, մինչեւ այն օրը երբ Ամենակարողը յաջողութիւններով պիտի պսակէ մեր քաջարի զինուորները։ Մուքտէնէն եւ Ցուշիմայի ճակատամարտերէն ետքը ժամանակը չէ հաշտութեան վրայ խօսելու։ Թշնամին, իր յաջողութիւններէն շլացած, անշուշտ մեր երկրին պատուոյն հակառակ պայմաններ պիտի պահանջէ, առանց պատճառ մը չըլլայ այդ պայմաններուն համակերպելու, վասն զի այդ ծայրայեղ վիճակին մէջ չենք գըտնուիր։ Ցուշիմայի աղէտը անշուշտ ողբալի դէպք մըն է, բայց բնաւ առնչութիւն չունի մեր քաջարի բանակին հետ, որ փայլուն վիճակ մը ունի եւ մեծապէս կը բաղձայ իր վրէժը լուծել Թշնամիէն, ձեռք բերելով յաջողութիւն մը, որ կը յուսամ Թէ հեռու չէ։ Մեր զինուորներուն դիրքերը խիստ լաւ ամրացած են։ Անձրեւոտ եղանակը մինչեւ հիմա Թող չտուաւ որ յարձակողական ձեռնարկեմ, բայց հիմա որ Մուքտէնի մեր կորուստներուն տեղը բոլորովին լեցուցած ենք եւ մեր բանակները զօրացած են եւրոպական Ռուսիայէն եկած նոր զինուորներով, ինքզինքս կարող կը զգամ յաջողութեամբ չափուելու Թշնամիին հետ։ Ներկայ ամսուն կը յուսամ յարձակողական ձեռնարկել, որ բոլորովին պիտի փոխէ իրերու վիճակը։ Անգամ մը եւս կը կրկնեմ Թէ Ձեր Վեհափառութիւնը կըրնայ կատարեալ վստահութիւն ունենալ մեր զինուորներուն ուժին վրայ. մեր դիրքը չունի այն տեսակ աղէտալից հանգամանք մը որ անհրաժեշտ ընծայէ կնքումը հաշտութեան մը, որուն պայմանները անպատիւ պիտի ըլլան Ռուսիոյ»։

Կուն-Ջու-Լին

10 յունիս 1905

«Այս հեռագիրը Լինիեվիչ զօրավարէն զատ ստորագրած են նաեւ Քուրոպաթքին, Քաուլպարս, Պաթիանով, Սախարով, Ռէնէնքամփ, Զարուբաեւ, Պիլտերլինկ զօրավարները եւն։ Մեր Թըղթակիցը հաղորդելով այս հեռագիրը, որ այսօր իսկ իմացուած է Բեդերսպուրկի մէջ, կը յարէ Թէ Կուն-Ջու-Լին գտնուող ռուս Թղթակիցներուն համեմատ, բոլոր զինուորներուն հաղորդուեր է հաշտութեան բանակցութեանց լուրը եւ Թէ ամէնքն ալ զօրավարներուն համակարծիք գտնուեր են։»

ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Հաշտութեան խնդիրը.— Ճապոնի պայմանները.— Պատերազմական տուգանքը.— Ռուս լրագիրներուն կարծիքը։

Բարիզ, 12 յունիս.— Էքօ տը Բարիի հեռագիր ստացած է Բեդերսպուրկի իր Թղթակցէն.— «Հաշտութեան խնդիրը հոն է ուր կը գտնուէր երէկ։ Դէպքերու հետեւելիք ընթացքին վրայ գաղափար մը կազմելու համար պէտք է սպասել Ճապոնի պայմաններուն, բայց այդ պայմանները դեռ քանի մը օր յայտնի պիտի չըլլան. մինչեւ այդ օրը ենթադրութեանց դաշտ աւելի բաց մը պիտի ըլլայ։ Պէտք է ըսել, սակայն Թէ հաշտութեան գաղափարը մեծ յառաջդիմութիւններ կ՚ընէ բարձրագոյն շրջանակներուն մէջ։ Կը հաւատացուի նոյնիսկ Թէ Ցարը գրեթէ տրամադիր է Ճապոնի պայմաններուն՝ այսինքն Քորէայի վրայ ճապոնական Թագաւորութեան, Մանչուրիոյ երկաթուղիին զիջումը, եւ 1500 միլիոն րուպլիի պատերազմական տուգանքի հատուցման։ 1500 միլիոն րուպլի՝ այսինքն չորս միլիառ Ֆր.ի մօտ, վասն զի մէկ րուպլին կ՚արժէ 2 Ֆր. 66։ Այդ տուգանքը պիտի վճարուի պատուիրակներուն կողմէ սահմանուելիք եղանակով մը եւ պայմանաժամերով։ Դումորը անզգին է։ Ռուսիա յաճախ իր մտադրութիւնը յայտնած է Թէ պատերազմական տուգանք պիտի չվճարէ, այլ միայն պատերազմական գերիներու պարտաւորին ծախքերը։ Այս լուրերը վերապահութեամբ միայն կը հաղորդեմ։ Իմ կարծիքովս, հաւանական չէ զանոր Թէ Ճապոն, ուր գաղտնապահութիւնը կատարեալ է, իր պահանջումները յայտնէ բաց ի ռուս պատուիրակէն որ իր կառավարութեան պիտի հաղորդէ զանոնք։ Տակաւին խնդիր չկայ այն տեսակ լիազօր պատուիրակներ կարգելու, որոնք պաշտօն ունենան բանակցիլ հաշտութեան պայմաններուն վրայ եւ սահմանել դաշնագրութիւնը։ Այդ պարագան կարելի է աւելի ետքը տեղի ունենայ։ Այսօր միայն կ՚ուզուի գիտնալ ճապոնական պայմանները, որոնք ռուս կառավարութեան պիտի ներկայացուին։ Ռուս կառավարութիւնը պիտի քննէ Թէ պիտի կրնա՞յ զանոնք ընդունիլ իբրեւ հիմ ապագայ բանակցութեանց համար։ Եթէ ընդունի, երկու կողմէ լիազօր պատուիրակներ պիտի կարգուին, գումարման վայրը պիտի սահմանուի եւ բանակցութիւնները պիտի սկսին։

—«Հաշտութեան խնդրին վրայ զանազան կերպով կը խօսին ռուս լրագիրները։ Նովոյէ Վրեմիա կ՚ըսէ Թէ Լոնտոնէն հաղորդուած տեղեկութեանց մէջ իրաւունք չունին երկրորդական նկատելու Ճապոնի գլխաւոր պայմանները՝ այսինքն պատերազմական տուգանք մը եւ Սախալինի Թողուլը։ Ռուսիոյ համար ասոնք ամէնէն գլխաւոր պայմաններն են։ Ռուս կ՚ըսէ Թէ Ռուսիոյ համար բացարձակապէս անհրաժեշտ չէ հաշտութեան անմիջական կնքումը, վասն զի Ռուսիա տակաւին երկար ատեն կրնայ շարունակել պաշտպանողական պատերազմ մը։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ

Հաշտութեան խնդիրը.— Ճապոնի պայմանները.— Լրագիրներուն կարծիքը։

Լոնտոն, 12 յունիս.— Տէյլի Թէլէկրաֆ իր խմբագրականին մէջ սապէս կը խօսի հաշտութեան բանակցութիւններուն վրայ.— «Բանակցութիւնները յուսացուածէն շատ աւելի արագութեամբ կը կատարուին։ Հիմա պատճառներ կան բանակցութիւններէն գոհացուցիչ արդիւնք մը ձեռք բերելու համար, բայց համբերութիւնը պէտք չէ անձնատուութիւն զգայ, երբ ռազմական ընդհարումներ պատահին, մինչեւ որ նպատակը ձեռք բերուի։ Պ. Ռուզվելթ անշուշտ ունէր Ճապոնի պայմաններուն բացորոշ մէկ նախագիծը, որով պիտի հաւանէր Թշնամութեանց դադարումին, նաեւ սա ալ յայտնի է Թէ այդ նախագիծը Ռուսիոյ կայսեր հաղորդուած է Բեդերսպուրկի ամերիկեան դեսպանին կողմէ։ Եթէ այդ ռազմական առաջարկութեանց մէջ գտնուէր հատ մը որ սկզբունքով անընդունելի ըլլայ Ռուսիոյ համար, ուրեմն որ եւ է պատճառ պիտի չըլլար բանակցութեանց ձեռնարկելու։ Ճապոն անշուշտ իրաւունք ունի պատերազմական տուգանք մը պահանջելու, բայց երկու կողմերը, իրենց վէճը տակաւին չվարդարած, պիտի տեսնուի Թէ Ճապոնի պահանջած պատերազմական տուգանքը Ռուսիոյ անհրաժեշտ ընելու չափ մեծ բան մը չէ։ Ամէնէն իմաստուն գործը պիտի ըլլայ նկատողութեան առնել պատերազմին պատճառները, անկէ հետեւցնելու կարգադրութեան մը բնական հիմերը։ Ճապոն պատերազմեցաւ իր անկախութիւնը պաշտպանելու համար։ Ռուսիա ընդունեց պատերազմը՝ այժմ առնելու իր ընդարձակ կայսրութեան ծաւալմանը, առանց նկատողութեան առնելու Թէ այդ ծաւալումը կը սպառնա՞ր Թէ ոչ Ճապոնի անկախութեանը։ Այդ պարագային կրնանք հետեւցնել Թէ, բաց ի պատերազմական տուգանքէն, Ճապոն պիտի պնդէ որ Ռուսիա ետ քաշուի Մանչուրիայէն եւ իր սահմանագլուխներէն, պիտի պահանջէ որ Քորէայի վրայ Միքատոյին գերիշխանութիւնը ճանչցուի եւ Թէ Վլատիվոսթոք պարզապէս առեւտրական ազատ նաւահանգիստ մը ըլլայ։ Ասոնք անշուշտ Ճապոնի պահանջումներուն անփոփոխելի նուազագոյն մասը կը կազմեն։ Յայտնի է Թէ Ճապոն այն տեսակ բան մը պիտի չպահանջէ որ զինուորական անհամապատասխան ըլլայ Ջինւոր հոգւոյն ամբողջութեան։ Բորթ-Արթուրը կարելի է Ճապոնի վայելել, ինչպէս եղաւ Ռուսիոյ։ Ճապոն իր պաշտպանութեան եւ անկախութեան համար անհրաժեշտ եղած բաները միայն պիտի պահանջէ։ Այս տեսակ պարագաներու մէջ պէտք է ապահով ըլլալ որ բանակցութիւնները պիտի յաջողին եւ Թէ Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ խաղաղութիւնը պիտի պահպանուի տեւական սերունդին համար։»

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼԻՆԻԵՎԻՉ ԶՕՐԱՎԱՐԸ ՊԱՇԱՐՈՒԱԾ

ՆԱՀԱՆՋԻ ԳԻԾԸ ԽԶՈՒԱԾ

ՕԵԱՄԱՅԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 15 յունիս.— Օեամա մարէշալը առաջին զօրութեամբ մը երեք Թեւի վրայ յարձակեցաւ Բիրինի հարաւային կողմին դէմ եւ բոլորովին շրջապատեց Լինիեվիչ զօրավարին բանակը։ Ճապոնները նաեւ կտրեցին Լինիեվիչ զօրավարին նահանջի գիծը, որով սպարապետը պիտի չկրնայ ետ քաշուիլ եւ յուսահատական կռիւ մը մղել պիտի պարտաւորուի։

—Լինիեվիչ զօրավարը անյոյս վիճակի մէջ կը գտնուի։ Ռուսական բանակը բոլորովին շրջապատուած է։

—Օեամա մարէշալը, իբրեւ խիստ փաստարկութիւն մը հաշտութեան նկատմամբ Լինիեվիչ զօրավարին յայտարարութեանը, վերջերս տեղի ունեցած տեսակցութեանց պահուն, ըսաւ Թէ Ռուսերը եթէ կ՚ուզեն հաշտութիւն կնքել, պէտք է ժամ առաջ դուրս ելլեն Մանչուրիայէն եւ երբ Ռուսերը բոլորովին հեռանան Մանչուրիայէն, այն ատեն միայն կարելի պիտի ըլլայ իրապէս հաշտութիւն կնքել։ Օեամա մարէշալին այս խօսքերը նշանակալից են։

—Ճապոններուն կողմէ Ռուսերուն դէմ ձեռնարկուած յարձակողական շարժումները շատ յառաջացած են։ Ճապոններուն նպատակն է առաջին հարուած մը տալ Լինիեվիչ զօրավարին։

—«Սէնթրըլ Նիւզ» Մանչուրիոյ Թըղթակիցը կը հեռագրէ Թէ անընդհատ կ՚անձրեւէ եւ ճամբաները կ՚աւրուին։ Այսու հանդերձ այդ վիճակը արգելք մը չըլլար Ճապոններուն շարժումներուն։ Կարգ մը կարեւոր եւ մեծ շարժումներ մօտալուտ կը նկատուին։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ռուս զօրականութիւնը սա հեռագիրը ստացած է Կուն-Ջու-Լինի ռուսական բանակէն.— «Վերջին երեք գիշերներուն՝ Թունկուզները հետախուզիչ խումբերու վրայ յարձակեցան Կուն-Ջու-Լինի եւ Ֆու-Ջիա-Թունի մէջտեղը, սակայն ռուսական յառաջապահ դիրքերուն կողմէ ետ մղուեցան։ Թունկուզները բաւական կորուստ ունեցան այդ յարձակումներուն մէջ։»

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ.— Այսօրուան քաղաքական շրջանակներուն մէջ հաշտութեան մասին դեռ բացարձակ լոյս մը չկայ։ Նկատողութեան առնելով Ռուսիոյ ընթացքը, կը կարծուի Թէ Ճապոնները առաջ պիտի երթան յաղթանակի մը իրաւունքներէն օգտուելու համար։

—Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն Ռոյթերի.— Հաշտութեան մասին Պ. Ռուզվելթի ստացած վերջին լուրերուն նայելով, Ռուսիա տակաւին հաշտութեան բանակցութեանց պատուիրակներուն գումարման խնդիրը կը քննէ. Հետեւաբար այդ մասին վրայ հաղորդուած լուրերը պարզ ենթադրութիւններ են։ Հաշտութեան խնդիրը ռուս կառավարութեան համար դեռ քննութեան առարկայ եղած վիճակին մէջ է, եւ մինչեւ հիմա արդիւնք մը չէ ունեցած։ Ռուսիա տակաւին բացարձակ որոշում մը չէ տուած։

—Ճապոնի լրագիրները կ՚ըսեն Թէ հաշտութեան խնդրոյն մէջ Ռուսիոյ հետեւած ձգձգողական ընթացքը ցոյց կու տայ Թէ այդ կառավարութիւնը նոյն խնդրոյն մէջ լաւ տրամադրութիւն մը չունի եւ Թէ այդ կացութիւնը անվստահութեան մէջ կը Թողու Ճապոնը։ Իրօք այդ վիճակին հանդէպ Մ. Նոճանգոյ նախագահին առաջարկութիւնը, հաշտութեան մասին, հետզհետէ կը դժուարանայ։ Ճապոնի մէջ կ՚ըսուի Թէ հասած է ժամանակը բացարձակապէս գիտնալու որ Ռուսիա պատերա՞զմ Թէ հաշտութեան որոշում պիտի տայ։

ԹՈՔԻՕ.— Մ. Նոճանգոյ նախագահին միջնորդութեամբը Միքատոն որոշեց հաշտութեան պայմաններու մասին բարեփոխութիւններ ընել։ Ասոնք կատարուելէն անմիջապէս ետքը, հաշտութեան բանակցութեանց պիտի ձեռնարկուի Ուաշինկթընի մէջ։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Կ՚ըսուի Թէ Ճապոնի կողմէ պատուիրակ կարգուած են Իթօ մարքիզը եւ Պարոն Քոմուրա եւ Ռուսիոյ կողմէ ալ Պարոն Ռոզէն եւ Պ. Նէլիտով։

ԲԱՐԻԶ.— Այս տեղի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ կը հաւատացուի Թէ Պ. Ռուզվելթի հաշտարար ձեռնարկը պիտի յաջողի։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ուաշինկթընի դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ կ՚ըսուի Թէ Թէեւ Ռուսիա, Մ. Նոճանգոյ միջոցաւ, Ճապոնի առաջարկեր է կըրճատել զինադադար մը կնքել, բայց Ճապոն բացարձակապէս մերժեր է այդ առաջարկութիւնը։

ԲԱՐԻԶ.— Հոս ստացուած մասնաւոր տեղեկութեանց նայելով, Ճապոնի կողմէ առաջարկուելիք պայմանները բնաւ ծանր չեն։ Ճապոն Թէեւ պիտի չպնդէ Վլատիվոսթոքի ամրութեանց քանդումին եւ Սախալինի Թողուելուն համար, սակայն բացարձակապէս որոշած է պահանջել մինչեւ հիմա իր ծախսած բոլոր դրամները՝ տոկոսով։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Գերման թերթերուն կարծիքը.— Երկու երկիրներուն յարաբերութիւնները։

Բարիզ, 12 յունիս.— Գերման մամուլը կը շարունակէ համերաշխ ձգտով կարծիքներ յայտնել Մարոքի խնդրին, անոր վեհապետին կողմէ Դեսպանախորհուրդի գումարման համար եղած առաջարկին եւ Պ. Տելքասէի հրաժարականին վրայ։ Նորդ Տոյչէ Ալկէմայնէ Զայթունկ կ՚ըսէ Թէ տակաւին պատասխան չէ եկած Դեսպանախորհուրդին գումարման հաւանութիւն յայտնող, Թէեւ առաջարկը ընդունելի ըլլայ։ Պ. Տելքասէի հրաժարականին վրայ խօսելով, կ՚ըսէ. «Շաբթուս սկիզբը, Ֆրանսայի մէջ բուռական եղական դէպք մը պատահեցաւ. Նախարար մը ստիպուեցաւ իր պաշտօնէն քաշուիլ, առանց բանաւոր պատճառ մը Խորհրդարանի քուէներէն։ Երեսփ. Ժողովի կողմէ տակէ առաջ կատարուած խորհրդակցութեանց հետեւանօք հասկցուեցաւ Թէ Պ. Տելքասէի հետեւած քաղաքականութիւնը համաձայն չէր ամբողջ քաղաքականութեան։ Այդ միջոցին արտաքին գործոց նախարարը ցոյց տուաւ Թէ ո՛րքան քիչ տրամադրութիւն ունէր իր հետեւած շաւղէն հեռանալու եւ Երեսփ. Ժողովին մեծամասնութեան համակարծիք ըլլալու։ Պ. Տելքասէի քաղաքականութեան եւ Երեսփ. Ժողովի անդամներու փափաքին միջեւ գտնուող անհամաձայնութիւնը Թելադրած են Պ. Ռուվիէին եւ իր պաշտօնակիցները անկէ բաժնուելու։» Պերլինէր Թակպլաթ կ՚ըսէ միւս կողմէ. «Ամէն ոք կրնայ գիտել Թէ Գոնժամանգին մասնակցութեան սաթի. Պերլին եկած բոլոր օտար պատուիրակութիւններուն մէջ միայն ֆրանսական պատուիրակութեան հրաւէր եղաւ մէկ քանի օր աւելի Պերլին մնալու։ Այս իրողութեամբ զօրաւոր հերքում մը տրուեցաւ Ֆրանսայի մէջ շրջող վըրդովումի լուրերուն։» Թակպլաթ պաշտպանելէ յետոյ Դեսպանախորհուրդի գաղափարը, հաւանական չի գտներ անոր գումարումը, որովհետեւ Ֆրանսա եւ Պ. Ռուվիէ անձնապէս, ինչպէս նաեւ Անգլիա հակառակ են։ Մարոքի 1880ի պայմանադրութիւնը ստորագրող տէրութիւններ ալ համամիտ չեն Թուիր։ Նոյն Թերթը կ՚աւելցնէ Թէ Մարոքի խնդիրը իր սուր հանգամանքը կորսնցուցած է Պ. Տելքասէի անկումէն ի վեր։ Գերման ուրիշ լրագիրներ ալ անտարբերութեամբ կը խօսին Դեսպանախորհուրդին նկատմամբ։ Ի մէջ այլոց, Տէօյչ Տակեսձայթունկ կը գրէ. «Ինչ որ կը խորհինք Դեսպանախորհուրդին վրայ՝ յայտնեցինք արդէն։ Մեծ բան մը չենք սպասեր անկէ, որովհետեւ ապահով ենք Թէ Գերմանիա պիտի պարտուի Ֆրանսայի, Անգլիոյ, Սպանիոյ եւ Իտալիոյ միասնական քուէներուն առջեւ։ Ինչ պիտի պատահի այն ատեն։» «Լրագիրներուն գործածած լեզուն, կ՚ըսէ Թան, չափաւոր է ընդհանրապէս։»

ՄԱՐՈՔԻ ԳՈՐԾԸ

Կէս-պաշտօնական գերման լրագրի մը զեկոյցը.— Գերման թերթերուն կարծիքը Մարոքի գործերուն վրայ.— Անգլիական պատուիրակութիւնը։

Պերլին, 12 յունիս.— Գերման կէս-պաշտօնական Թերթ մը կողմէ սա զեկոյցը հրատարակուած է, որ արտաքին գործոց պաշտօնատունէն ներշնչուած ըլլալ կը Թուի. «Ֆրանսական եւ անգլիական լրագիրներուն այն կարծիքը Թէ Բարիզի եւ Լոնտոնի դեսպանները պիտի ընդունին Դեսպանախորհուրդի մը գումարումը, կրնայ անճիշդ նկատուիլ. ամէն պարագայի մէջ կը կանխէ պաշտօնական որոշումները։ Թանժէր պատուիրակ ղրկելու կամ չղրկելու խնդիրը լուրջ խորհրդածութեանց առարկայ դարձած է շահագրգիռ տէրութեանց կողմէ։ Եւ արդէն արդարացի կ՚երեւի, քանի որ Մարոքի վեհապետը Թերեւս վերջին անգամ ըլլալով եւրոպական տէրութեանց իրաւունք կու տայ ձայն ունենալու Մարոքի ապագային համար։ Այդ իրաւունքը հիմնուած է 1880ի պայմանագրութեան 17րդ յօդուածին վրայ, որ կ՚արտօնէ պայմանագիր տէրութեանց հաւասար դիրքը Մարոքի մէջ. Շահակից տէրութեանց կը ներկայանայ գործնական եւ նպաստաւոր առիթ մը, առանց բացարձակ միջամտութեան, համաձայնելու համար անհրաժեշտ դատուած բարենորոգումներուն վրայ, ինչպէս եղաւ Մատրիտի պայմանագրութեամբ կարգադրուած կէտերուն համար։ Եթէ ներկայացուցած առիթը զանց առնուի, միջազգային օրէնքի համաձայն եղող հաւաքական քաղաքականութիւնը անյաջողութեան պիտի մատնուի մասնաւոր համաձայնութիւններու պատճառաւ, բան մը որմէ խուսափել ուզած են։ Եթէ երեք կառավարութիւնները չուզեն մասնակցիլ Դեսպանախորհուրդին, մարոքեան ընդհանուր գործերը քննութենէ անջրպետելու պէտքին կարեւորութիւն տուած չպիտի ըլլան։ Եւ սակայն, ուշ կամ կանուխ, համաձայնիլ պիտի ըլլայ Մատրիտի պայմանագրութեամբ ձեռք բերուած իրաւունքներէ հրաժարումի մը, որովհետեւ անկարելի պիտի դառնայ դիմել նախկին պայմանագրութեան, երբ փոփոխութիւններ ներմուծուին, որոնց դէմ 17րդ յօդուածը բողոքելու իրաւունք կու տայ պայմանադիր տէրութեանց։»

—Թանի Պերլինի Թղթակիցը կը գրէ. «Քէօլնիշ Ցայթունկ եւ ուրիշ լրագիրներ կը շարունակեն պնդել որ Դեսպանախորհուրդ մը գումարուի։ Նոյն Թերթը կ՚աւելցնէ Թէ այդ Դեսպանախորհուրդը պատճառ մը չունի մերժելու Ֆրանսայի սկիզբէն ի վեր ունեցած առանձնաշնորհեալ դիրքը Մարոքի մէջ՝ 1200 քիլոմէթր հասարակաց սահմանագլխի մը մասին։ Սակայն համաձայնութեան մը փափաքը ուրիշ նկատառումներէ աւելի զօրաւոր կը Թուի ընդդիմած ըլլալ Մարոքէն տարբեր գործեր։ Ինչպէս կը յիշուի, Հէնլոէ իշխանին օրով, Ֆրանսայի հետ մերձեցում մը իրագործելու վըրայ եղաւ. ինչո՞ւ համար նոյնէն չըլլայ։ Գերման ուրիշ Թերթ մըն ալ Պ. Տելքասէի անկումը չի վերագրեր Մարոքի խնդրին, այլ Ցուշիմայի նաւային պարտութեան, որով ֆրանքո-ռուս դաշնակցութիւնը կորսնցուցած էր իր բովանդակ արժէքը։ Գերմանիոյ ինչպէս Ֆրանսայի մէջ տրամադիր են համաձայնութեան մը յանգելու։ Այս խորհրդածութիւնները յատկանշական են, կ՚ըսէ Թանի Թղթակիցը, որովհետեւ ի վեր կը հանեն կառավարական շրջանակներուն մէջ տիրող կարծիքը։

—Ֆէզէն կը հեռագրեն Թէ անգլիական դեսպանը Մարոքի վեհապետին հետ տեսակցած միջոցին ոչ եւ է քաղաքական խնդրի վրայ չէ խօսեր։ Գերմաններուն ազդեցութիւնը նուազած կը Թուի անգլիական պատուիրակութեան ժամանումէն ի վեր, որ շատ համակիր ընդունելութիւն մը գտած է։

ՓՈԹՈՐԻԿԸ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Սաստիկ փոթորիկ եւ կարկուտ.— Գործած աւերները։

Անցեալ կիրակի օր Բարիզի մէջ ալ շատ բուռն փոթորիկ մը ծագեցաւ կէսօրէն հինգ եւ կէս ժամ յետոյ, այսինքն Պոլսոյ մէջ պատահած մրրիկէն վեց ժամ առաջ։ Երկինքը որ կէսօրին առտնները բացուած էր, միջօրէէն յետոյ ժամը չորսին սկսաւ ծածկուիլ սեւ ամպերով՝ մելանի պէս սեւ։ Հակառակ երկինքի ստուերին սպառնական երեւոյթին, չէր կարելի գուշակել Թէ սոսկալի փոթորիկ մը պիտի ծագէր, մէկ ժամէ աւելի անողոքութեամբ, որովհետեւ օդը ծանր եւ հեղձուցիչ չէր, հակառակ քիչ մը տաք ըլլալուն։ Փոթորիկը սկսաւ անդրադարձ որոտումներով եւ ընդհանուր լճերու վերածուեցան փողոցները։ Մայրաքաղաքին ուրիշ կողմերն ալ կարկուտ տեղաց։ Ողողումներ եւ արկածներ պատահեցան։ Մէկ քանիներ վիրաւորուեցան։ Ելեկտրական լոյսի խողովակներ խզուեցան եւ երկաթուղիներու երթեւեկը դադրեցաւ տեղ տեղ։ Բարիզի շրջակայքն ալ փոթորիկը սաստիկ եղած է, Լէվի մէջ ծերունի երկրագործ մը շանթահար եղաւ։ Կարկուտը [illegible] մէջ աւերեց պարտէզներուն մեծ մասը։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Ատանայի նահանգին հեռագրական եւ Թղթատարական ընդհանուր Տնօրէն անուանուեցաւ Սեւաստիոյ նահանգին հեռագրական եւ Թղթատարական նախկին ընդհանուր Տնօրէն Հիւմի էֆ.։

—Միրլիվալութեան աստիճան տրուեցաւ Կայս. Գալաթայի պէկճիկներէն գնդապետ Գասըմ պէյի։

—Թէրսանէի զինուորական ատեանին անդամ անուանուեցաւ նոյն ատեանին քննութեանց ճիւղին անդամ միրլիվա Ալի Րիզա փաշա, որուն Ֆերիգութեան աստիճան տրուեցաւ։

—Ականակուռ Օսմանիէ շքանշան տրուեցաւ Ֆրանսայի նախագահ եւ ելեւմտից նախարար Պ. Ռուվիէի։

—Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Հալէպ ... [illegible] Սէլիմ Արմակիւց պէյի, Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Սերբիոյ [illegible]։

—Լիազօրի [illegible] համալսարանին ուսուցիչներէն գերմանացի Պ. Հիլլբերթի։

—Տպագրական Տնօրէնութեան դիւանին արձանագրութեանց առաջին օգնական անուանուեցաւ նոյն դիւանին քարտուղարներէն Մէհմէտ Էմին պէյ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը պաշտօնապէս կը ծանուցանէ Թէ տասանորդի վարձակալներու եւ անոնց երաշխաւորներուն պարտքին համար նախապէս կլլման դատուած անշարժ կալուածները եւ հողերը կարելի չէ հաշուելով վարձակալներու պարտքերուն հետ, այլ վերջին պահանջին համաձայն պիտի վաճառուին եւ անոնց գինը պէտք է հատուցուի։

ԱՄՍԱԹՕՇԱԿ.— Ելմտական նախարարութիւնը վաղուընէ պիտի սկսի մէկ ամսուան ամսաթօշակ վճարել կառավարական բոլոր պաշտօնեաներուն, ինչպէս նաեւ երեք ծերունիներուն։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Ֆրանսական դեսպանատան գործակատար Պ. Դը Ֆոլ, երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ Եպարքոսին եւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

— Պուլկարական գործակատար Պ. Նաչէվիչ, հետը ունենալով Պուլկարիոյ հեռագրական Տնօրէն Պ. Սթեֆանովը, երէկ, Բ. Դուռը գնաց եւ տեսակցեցաւ պետական Խորհուրդին Նախագահ Սայիտ փաշայի հետ։

—Ռուսիոյ ու Աւստրիոյ դեսպանատանց տասլին թարգմանները, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ Օ՛լկա Թագուհին, այսօր, Պոլսոյ Նաւահանգիստէն կ՚անցնի, Ամֆիտրիտ զրօսանաւով։

ՔՆՆԻՉ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ.—Վերջերս Նիշ տանձնի առեւտրական ճիւղին նախագահ Արիֆ պէյէ, ընդհանուր ապահովութեան Ն. ճիւղին Տնօրէն Ֆերիդ Ահմէտ Շիւքրի փաշայէ, Սպարապետ Դիւան չինուորական ճիւղէն միրլիւա Րաշիտ փաշայէ եւ գնդապետ Էմին պէյէ բաղկացած յանձնաժողով մը, երէկ, Աքիա ու գեւորգեան կարգ մը քննութիւններ կատարելու համար։

ՇՈՒԻՏ-ՆՈՐՎԵԿԻՈՅ դեսպան Պ. Պեք Ֆրիիս որ միւնեսլին պալատ՝ին կոչուած է Վիեննայի մէջ, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին, արտաքին գործոց նախարարին եւ խորհրդականին հետ։ Պ. Պեք Ֆրիիս իր հրաժեշտի այցը մատոյց, ըսելով որ ուրիշ պաշտօնի կոչուած է եւ Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի. Նոյնպէս Նորվեգիոյ դեսպանատան տասլին թարգման Պ. Մարթէնը որ գործակատարի պաշտօն պիտի վարէ, մինչեւ որ ժամանէ նոր դեսպանը։ Պ. Պեք Ֆրիիս վաղը պիտի մեկնի Կ. Պոլսէն Քէօսթէնճէի ճամբով։

ԹԷՀՐԱՆԻ օսմ. դեսպանատան խորհրդական Պէհա պէյ իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ ու Բերայի ճիւղերը գոց պիտի ըլլան յառաջիկայ երկուշաբթի։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ երկաթուղիին 22րդ շաբաթուան հասոյթը այսպէս եղած է իւրաքանչիւր քիլօմէթրի համար.— Հայտար Փաշա-Էնկիւրիի գիծ (578 քիլօմէթր) 12,015 ֆր. անցեալ տարիէն 2,247 աւելի եւ միւս շաբաթներէն ալ 1,417։ Էսկիշէհր-Գոնիայի գիծ (445 քիլօմէթր) 5,934, անցեալ տարիէն 2,146 աւելի եւ միւս շաբաթներէն ալ 3,776։

ՍԻՐԱՔԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Սելանիկի լրագիրները կ՚ըսեն թէ ընդհարում մը կատարուեր է Սպանչէի Պալայի զինուորական ջոկատին եւ պուլկար աւազակախումբին Սպանչէի երկասուն հոգինոց խումբին միջեւ։ Այդ աւազակներէն ութ հոգի եւ անոնց միջեւէ ու փախչելու ջանացող երեք Պուլկարներ սպաններ են։ Աւազակներէն չորսը միայն փախած ըլլալով, մնացածները՝ սպաննուած կամ վիրաւոր անտառներուն մէջ մնացած են։

—Կիւ-ի-ւնճէլի Եքիզլէր գիւղին մէջ ալ ընդհարում մը կատարուելով, երեք պուլկար աւազակներ սպաններ են. ուրիշ մըն ալ որ վիրաւոր փախած է, կը հալածուի։

—Նեվրէքոպի Կորրիլա գիւղին մէջ կայր գիւղացիները բռնելով ըրեր են Սթեման անուն անձին հրամանատարութեան տակ գտնուած աւազակներու խումբ մը՝ եօթը հոգիէ բաղկացած։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ մէջ ելեկտրական լոյս գործածելու, քաղաքին քիլօմէթր գիծի վրայ ելեկտրոշարժ թրամուէյի հաստատուելու եւ ելեկտրական ուժին զօրութիւն վաճառելու մենաշնորհը որ Անգլիոյ Խորհրդարանին անդամ վարձանախ Սըր Ա. Պարթլէթի տրուած էր, յետոյ Ֆրանսական Ընկերութեան մը փոխանցուեցաւ։ Այս անգամ ելեկտրական լոյս գործածելու ծրագրին կիրառումը փոխանցուեցաւ Սելանիկի նաւահանգիստին շահագործման Ընկերութեան, որ հարկ եղած ծրագիրը մատոյց հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։ Նաւահանգիստի Ընկերութիւնը քարափը, նաւահանգստը, գրասենեակները, քարափին վրայ կառուցուելիք երկաթուղիի մեծ կայարանը եւ Օսմ. Պանքային ճիւղը ելեկտրական լոյսով պիտի լուսաւորէ. նոյնպէս Եալըլար Ճատտէսի տուներուն ալ նոյն լոյսէն պիտի տայ, եթէ ուզուի։ Նոյն Ընկերութիւնը Սելանիկի Թրամուէյի Ընկերութեան հետ կը բանակցի՝ ելեկտրաշարժ թրամուէյի մը հաստատման համար։

ԼԻՎԳԱՅԻ նախարարութիւնը փութով նորոգել կուտայ վերջին փոթորիկէն վնասուած մզկիթները եւ ուրիշ վաքֆ հաստատութիւններ։

Պ. ՏԷԼԵԱՆԻԻ ՄԱՀԸ.—Մեծ-Եպարքոսը մասնաւոր պաշտօնեայ մը ղրկելով Յունական դեսպանատունը, ցաւակցութիւն յայտնել տուաւ Յունաստանի նախարարապետ Պ. Տէլեանիի մահուանը առթիւ։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարութիւնը ծանուցած է թէ կառավարական պաշտօնատուներէ, Պատրիարքարաններէ, Օսմ. Պանքայէն, Հանրային Պարտքի վարչութենէն, Ռեժիի վարչութենէն եւ այլ կարգի պաշտօնական հաստատութիւններէն գրուած գրութեանց մասին հետամուտ ըլլալու համար, Հիճազի երկաթուղիին ի նպաստ հաստատուած դրոշմաթուղթ «նումէրօ» պիտի չտրուի, այլ բացառաբար պարզ «նումէրօ» պիտի տրուի. նաեւ դրոշմաթուղթ «նումէրօ»ները հաստատուելէն առաջ եղած պարզ «նումէրօ»ներն ալ պիտի չփոխուին։

ՄԱՆՐ ԴՐԱՄ.—Կ. Պոլսոյ Ֆրանսական առեւտրական ընկերակցութեան լրագիրը, ըսելով որ հրապարակին վրայ մանր դրամներու նուազութիւնը օրական առեւտուրի համար մեծ դժուարութիւն կը պատճառէ, կը յայտարարէ թէ այդ դժուարութեանց առաջքը առնելու համար պէտք է արգիլել լումայափոխներուն շահազրկութիւնը. նաեւ դրկել լումայափոխները եւ անոնցմէ ծանր տուրք մը առնել։

ՆՈՅՆ նախարարապետին մահուանը առթիւ Աւստրիոյ, Անգլիոյ, Ֆրանսայի, Գերմանիոյ եւ Ռուսիոյ դեսպանատանց պաշտօնատուները, առջի օրը եւ երէկ, իրենց դրօշները կէս պարզած էին՝ իբրեւ սուգի նշան։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ չոլ-գաները՝ Պէօյիւք Չէքմէճէ, Քիւչիւքչէքմէճէ եւ մինչեւ Սիլիվրի վերջին փոթորիկէն ու կարկուտէն վնասուած են արտերը, այգիները եւ պարտէզները։

ՊԻԼԵՃԻԿԷՆ կը գրեն թէ մէկ քանի օրէ ի վեր տեղացած անձրեւները նպաստաւոր են երկրագործութեան։

—Օսմ. Պանքային կողմէ Պիլէճիկի մէջ հաստատուած ճիւղին Տնօրէն կարգուած է Կէօրէնձեան էֆ.։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ Ֆէրտինանտ իշխանը Ֆրանքֆուրդ ժամաներ է։

ՏՈՔԹ. ՔԱՆՏԷԼ որ Տօյչէ Պանքի արեւելեան գործառնութեանց Տնօրէն կարգուած է, երկուշաբթի Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի Արեւելեան Ճեպընթացով։

ՊԻՐՈՒԹԻ ամերիկեան բժշկական վարժարանին տարեկան քննութեան ներկայ գտնուելու պաշտօն ունեցող մասնախումբը երէկ Պէյրութ ուղեւորեցաւ։ Այդ մասնախումբը կը կազմեն բժշկական վարժարանին դասատուութեանց վերատեսուչ Մահմուտ փաշա, արտաքին տեսչութեան ատենադպիր դէր-ընդհանուր Ահմէտ պէյ եւ Կիւլխանէի զինուորական հիւանդանոցին ուսուցիչներէն հաշարապետ Էլէֆ Պէյ։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանը, երէկ, Պէօյիւքտէրէի ամառանոցին մէջ ճաշ մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Հապէշ պատուիրակ Աթօ Հոլիէ Մարիամ փաշա, Ռումանիոյ դեսպանատան գործակատարը եւայլն։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ մէջ կառուցուելիք հրէական հիւանդանոցին մէկ ճիւղը Ալլաթինի ընտանիքը պիտի շինէ՝ հոգալով ամէն ծախքը. այդ ճիւղը նոյն ընտանիքին անունը պիտի կրէ։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ երկաթուղին 1904ին 4,662,537 ուղեւոր փոխադրած է, որոնց 23,325ը՝ Ա. կարգի, 857,468ը՝ Բ. կարգի եւ 3,768,744ն ալ Գ. կարգի։ Այդ ուղեւորներէն 3,294,262ը Կ. Պոլիս-Քիւչիւք Չէքմէճէ գիծին վրայ երթեւեկած են, 668,575ն ալ միւս մասերուն վրայ։

ԵՂԵՌՆԱԳԱՏ ատեանը, երէկ, տասնեւհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Իզզէթը որ անցեալ փետրուարին Գորբկեանելիի կողմը կառք մը պահուած սպաննած էր իր երկաթակիցներէն Խալիլը։

—Նոյն ատեանը երեք տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Տէմիրթաշլի անուն անձը, որ չինելէ մը ատեն անգլիական կէս ոսկի քլել ուզած էր խանութպանէ մը։

ԱՐԿԱԾ.—Վէֆայի տանը անդամներէն Քեմալ պէյ, երէկ, Բալըքլի Հիւսէյի մօտ ծովեզերքէն գացած ատեն, ոտքը սահելով ծովը ինկաւ, սակայն անմիջական օգնութիւններով ազատուեցաւ։

LES "THURMER,, PIANOS, գերմանական միւս դաշնակներէն, նոյն ինքն գործարանատէրէն կողմէ երաշխաւորուած, Ֆերտինանտ Թիւրմըրի կողմէ կը ծախուին Բերա, Մեծ Փողոց, Աղնաւոր անկիւն փողոցը, Թիւ 18։ Կէս պարզած դաշնակ մը, նման Տիկին Ա. Պլոքի աշակերտին, որ շատ գոհ է անկէ, վաճառատան մէջ կը գտնուի։ 7-20

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարքը՝ իր հետ ունենալով գործակատար Արէս էֆ.ն՝ երէկ Ալիէէի պաշտօնատանը երթալով տեսակցեցաւ դատական նախարար Բարձր. Աբտիւրրահման փաշայի հետ։

—Հանգուցեալ Պ. Կարապետ Եզեանցի հոգւոյն համար յառաջիկայ երկուշաբթի առտու Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ Հոգեհանգստեան Պատարագ պիտի մատուցանէ Տ. Յովհաննէս Աւագ քհնյ. Միքեան եւ յետոյ Ս. Պատարագէ թաղման կարգ պիտի կատարուի. Ս. Պատրիարքն ալ ներկայ պիտի գտնուի եւ դամբանական մը պիտի արտասանէ։ Այս կարգադրութիւնը հեռագրաւ ծանուցուեցաւ Էրզրումի Առաջնորդ Տ. Զաւէն Ծ. Վ.ի եւ Սանասարեան վարժարանի տեսչութեան, հրաւիրելով որ իրենք ալ միեւնոյն կրօնային արարողութիւնը կատարեն երկուշաբթի օր։

Ի Պետերբուրգ հանգուցեալին ազգականներէն Պ. Գրիգոր Գոկասովի հեռագրաւ ցաւակցութիւն յայտնեց Ս. Պատրիարքը ի դիմաց Սանասարեան Խնամակալութեան եւ Իզմիրեանց Յանձնաժողովին։ Նոյնպէս Պետերբուրգի Կրէտի Լիոնէզի Տնօրէն Պ. Բասէկեանէ հեռագրաւ խնդրեց որ յանուն Սանասարեան Խնամակալութեան եւ Իզմիրեանց կտակի Յանձնաժողովոյ երկու ծաղկեպսակ դնէ հանգուցեալին դագաղին վրայ։ Պ. Բասէկեան երէկ պատասխանեց թէ Պատրիարքական յանձնարարութիւնը գործադրած է անմիջապէս։ Պ. Եզեանցի մարմնոյն յուղարկաւորութիւնը կատարուեր է երէկ (յունիս 2)։

Ս. Պատրիարքը նոյնպէս հեռագրաւ խնդրեր է որ Աբամելիք իշխանը հանգուցեալին յուղարկաւորութեան միջոցին Սանասարեան Խնամակալութեան եւ Իզմիրեանց կտակի Յանձնաժողովոյն ներկայացուցչի դերը կատարէ, սակայն պատասխանուեր է հեռագրաւ թէ Աբամելիք իշխան արտասահման կը գտնուի։

—Խասգիւղի Գալֆաեան Որբանոցի Խնամակալութիւնը Որբանոցին 1904 տարւոյ մատակարարութեան հաշուեցոյցը, հանգերձ հաշուետուութեամբ, մատոյց Ս. Պատրիարքին որ Տնօրէն Խորհուրդին յանձնեց ի քննութիւն։

—Երուսաղէմի հոգեւոր Յանձնաժողովոյ անդամներէն Պարիկ էֆ. Կիւլպէնկեան եւ Խաչիկ էֆ. Խօրասանճեան հրաժարական գրեր են։ Այս Յանձնաժողովը թէեւ երէկ հրաւիրուած էր Ղալաթիոյ Խորհրդարանը նիստ գումարելու, սակայն նախագահ Ս. Պատրիարքը եւ Սուրէնեան Վահան ու Բարսեղեան Տիգրան էֆ.ները միայն եկած էին։ Մատուցուած հրաժարականները պիտի ներկայացուին Խառն Ժողովոյ յառաջիկայ չորեքշաբթի նիստին։

—Երուսաղէմի նախորդ Ելմալեան Տ. Ղեւոնդ Վրդ. երէկ Պատրիարքարան երթալով, տեսակցեցաւ Փոխ. Նահ. Սրբազանին հետ։

—Գումգաբուի դպրոցի տեսչութեան պաշտօն ժամանակաւոր կարգուած է Տ. Տաճատ Վ. Ոսկեան եւ Նարլը-Գաբուի համար ալ՝ Տ. Յովսէփ Վ. Շահպազեան։

—Եէնիգաբուի Թաղ. Խորհուրդը, ասկէ առաջ հրաժարած ըլլալով, Պատրիարքարանի յանձնարարութեամբ Ֆրէնկեան Մարտիրոս էֆ. ժամանակաւոր Թաղ. Խորհուրդ մը կազմած է եւ ներկայացնելով Ս. Պատրիարքին հաստատութիւնը խնդրեր է։ Անոնք են, Տէրտ՝ Մարտիրոս Ֆրէնկեան, Բիւզանդ Շիշմանեան, Յարութիւն Ճիւմալիւեան, Նշան Ազարեան, Պետրոս Անդրանիկեան, Սարգիս Յովհաննէսեան, Սահակ Աթթարեան։

—Կառավարական պաշտօնեաները առջի օրը Խասգիւղի եկեղեցին Խորհրդարանը երթալով, եկեղեցին, դպրոցին եւ թաղին մէջ վերջին փոթորիկէն պատճառած վնասներուն ցուցակը պահանջեցին։ Թաղ. Խորհրդոյ կողմէ պատրաստուած է այդ ցուցակը, ինչպէս նաեւ Գալֆաեան Որբանոցի կրած վնասներու ցուցակը որոնք կնքուելով Թաղ. Խորհրդոյ կողմէ յանձնուած են յիշեալ պաշտօնէից։

—Բերայէն Եֆթիմիա անուն յոյն օրիորդ մը՝ որ գիւղացուն բերմամբ հանրային տեսչութեան մը ինկած էր սպասաւորութեան համար, իր պատիւը պահելով փախուստ տուեր է հայ տուն մը, ուրկէ գտեր է հարկ եղած պաշտպանութիւնը։ Այդ աղջիկը փափաքելով օրինաւոր ամուսնութիւն մը կնքել հայ երիտասարդի մը հետ, երէկ Ազգ. Պատրիարքարան դիմեց իբր Հայ Եկեղեցւոյ զաւակ ընդունուելու համար։ Այս մասին հարկ եղած օրինական ձեւակերպութիւնները կատարուեցան արդէն։

—Խասգիւղի Հրէայ աղջիկը՝ որ Նարլը-Գաբուի հայ քահանայի մը կողմէ կը հրահանգուէր Քրիստոնէական կրօնքին մէջ, ըստ բաւականի ուսած ըլլալով՝ յառաջիկայ երկուշաբթի պիտի ներկայացուի Կ. Փոխ. Ժողովոյ եւ յետոյ անկէ պիտի ընդունի անոր մկրտութիւնը։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ի Բարիզ հանգուցեալ Յակոբ էֆ. Գարամանեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են հիւանդանոցիս. Տէր եւ Տիկին Մազլում էֆ. Հարենց 120, Տէր եւ Տիկին Նէյիմ էֆ. Թարանթօ 216, Պարիկ էֆ. Կիւլպէնկեան 216, Տէր եւ Տիկին Կիւլլապի էֆ. Կիւլպէնկեան 216, Գրիգոր էֆ. Էվրէնեան 108, Շնորհք էֆ. Թաշճեան 216, Մկրտիչ էֆ. Կիւմիւշճեան 108 ղրուշ։

ԴԱՒԼԱԹԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Դանիէլէն բարեսէր ազգայիններէն անանց բարեհաճած ըլլալով ի նպաստ Որբանոցիս հետեւեալ նուիրատուութիւնները, Խնամակալութեանս անդամուհի Տիկին Լիլըզ Տ՚Արթինի միջոցաւ, ներկայիս կուգանք հրապարակաւ մեր սրտագին շնորհակալութիւնները մատուցանել նոյն ազնուասիրտ նուիրատուներուն։ Պօղոս փաշա Նուպար, 10 անգլ. ոսկի, Տիկին Երուանդ պէյ Աղաթօն 5 անգլ. ոսկի, Տէր եւ Տիկին Մ. Անդրանիկեան 5 անգլ. ոսկի, Օննիկ էֆ. Տէրվիշեան 2 անգլ. ոսկի, Գէորգ էֆ. Թօփալեան 2 անգլ. ոսկի, Կարապետ էֆ. Բէչեան 2 անգլ. ոսկի, Պետրոս էֆ. Կարապետեան 2 անգլ. ոսկի, Տիգրան էֆ. Էպլեան 2 անգլ. ոսկի, Գրիգորիս էֆ. Պօղոսեան 2 անգլ. ոսկի, Յովհաննէս Տէրտատուրեան 2 անգլ. ոսկի, Մկրտիչ էֆ. Շալճեան 2 անգլ. ոսկի, Տիկին Սաթենիկ Սալաչեան 1 անգլ. ոսկի, Սիման էֆ. Սարգիսեան 1 անգլ. ոսկի, Նշան էֆ. Մալլմեան 1 անգլ. ոսկի, Տիկին Էֆթիկ Արթինօֆ 1 անգլ. ոսկի, Զարմայր էֆ. Զամէեան 1 անգլ. ոսկի, Թոմաս էֆ. Բրուտեան 1 անգլ. ոսկի, Տիկին Աղաւնի Սարգիսեան 1 անգլ. ոսկի, Տիկին Ո.Ռ. 65, Տիկին Իսկուհի Հալէպեան 60, Արմենակ էֆ. Աստուածատուրեան 60, Տիկին Ո.Ռ. 30, Օրիորդ Մաննիկ Զամէեան 20, Արմենակ էֆ. Համամճեան 20 ղրուշ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ
գրեց, Մուսեղ Քէշիշեան
Հեղինակին՝ Առեւտրական գիտելիք անուան ներքեւ հրատարակել ձեռնարկած մատենաշարին երկրորդ համարը կը կազմէ վերոյիշեալը, անհրաժեշտ մանաւանդ վաճառականութեամբ զբաղող անձերու համար։ Այդ գիրքին կէսը նուիրուած է Ուսուցչաց Օգնութեան Միութեան։ Կը գտնուի Կ. Պոլիս, Պապը Ալի ճատտէսի, Թիւ 38, Նշան Կ. Պէրպէրեան տպարան։ Գին 10 ղր.։ 1—1

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՕՏԱՐԱՑ ԵՒ ՔԱՂԱՔ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ
ՌՈՒՍ ԲԱՆԱԿԸ ՊԱՇԱՐՈՒԱԾ

ԲԱՐԻԶ, 15 յունիս.— Պետերբուրգէն կը հերքեն ճարոնական աղբիւրէ տարածուած այն լուրը (Տե՛ս մեր Գիշերուան Հեռագիրները.— Ծ. Խ.) թէ ճարոնները պաշարած են Լինեվիչ զօրավարը։ Պետերբուրգի մէջ յոյս կայ թէ Լինեվիչ զօրավարը կացութեան տէրը պիտի մնայ։

ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Ուրբէյր հեռագրական գործակալութիւնը կը ծանուցանէ.— «Պաշտօնապէս կը ծանուցուի թէ Ռուսիոյ եւ Ճարոնի պատուիրակները Ուաշինկթընի մէջ պիտի գումարուին՝ հաշտութեան խնդրոյն վրայ խորհրդակցելու համար։»

ԲԱՐԻԶ.—Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ նախագահ Ռուզվելթ եւ Ֆրանսայի դեսպանը, խորհրդակցութիւն մը կատարելով, քններ են Ռուսիոյ ու Ճարոնի միջեւ հաշտութիւն կնքելու խնդիրը եւ յատկապէս Մարոքի խնդիրը։

—Եւրոպայի մէջ ընդհանուր կարծիքը աւելի յոռետես կ՚ըլլայ՝ Ռուսիոյ ու Ճարոնի միջեւ հաշտութիւն կնքելու խնդրոյն համար։ Այնպէս կը նկատուի թէ Ռուսիա բնաւ պիտի չկրնայ ընդունիլ Ճարոնի պայմանները։ Նաեւ համոզում կը տիրէ թէ Ճարոն, որ Օեամա մարշալին պահանջածը չուզեր զինադադար կնքել, կը յուսայ վճռական պարտութեան մը մատնել Լինեվիչ զօրավարը եւ այդ կերպով պահպանել իր պայմաններուն ամբողջ խստութիւնը։

ԲԱՐԻԶ.—(Պաշտօնական).— Ռուսիոյ ու Ճարոնի պատուիրակներուն գումարումը, հաշտութեան կնքման մասին, Ուաշինկթընի մէջ տեղի պիտի ունենայ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Թօքիօյէն կը հեռագրեն Տէյլի Թէլէկրաֆի.— «Ճարոն լրագիրները յօդուածներ կը հրատարակեն հաստատելով թէ հաշտութեան մասին Ռուսիոյ ընթացքը, որով օրըստօրէ կը յետաձգէ վերջնական պատասխանը, կ՚աւելցնէ Ճարոնի անվստահութիւնը։ Ճարոն կը սկսի մտածել թէ Ռուսիա բնաւ որեւէ բաղձանք մը չունի հաշտութեան մասին։ Ճարոնի կարծիքը գրգռուած է, եւ տարր գլխաւոր պատճառը այն է թէ Ճարոնի մէջ երկիւղ կայ թէ մի՛ գուցէ Ռուսիա կը յետաձգէ մօտեցնել Եւրոպայի մէջ եւ հաստատել թէ Ճարոն, առանց ուժասպառ ու դրամի զրկուած, պատերազմի դադարումը կը խնդրէ եւ թէ փոխհատուցումով ընդունած է Ռուսիոյ պայմաններուն բանակցութիւնը։ Պ. Ռուզվելթ ալ ըսած է դժուարին կացութիւն մը ունենալ իր միջնորդի դերին մէջ։ Ճարոնի լրագիրները գրեթէ միաձայն կը յայտարարեն թէ ժամանակ է որոշում մը տալ թէ պատերազմը պիտի շարունակուի՞ թէ հաշտութիւն պիտի կնքուի։

ՆԱՒԱՅԻՆ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Թօքիօյէն հետեւեալը կը հեռագրեն Տէյլի Թէլէկրաֆի.— Ներկայ պատերազմին նաւային զանազան ճակատամարտերուն մէջ ճարոններուն ընդհանուր կորուստն է 221 սպայ եւ 1782 նաւաստի մեռած եւ 170 սպայ եւ 1497 նաւաստի վիրաւորուած։

ԹՈՔԻՕ.—(Ուրբէյրի հեռագիր).— Ձուշիմայի նաւային ճակատամարտին վրայ Թօկօ ծովակալին մանրամասն տեղեկագիրը կ՚ըսէ թէ Ռուսները մայիս 27ին կէսօրէն երկու ժամ ութ վայրկեան ետքը սկսեր են կրակ բանալ։ Ճարոնները տասը վայրկեան ետքը իրենց կրակը կեդրոնացուցեր են թշնամի մարտանաւերուն գլուխը կեցած ռուսական երկու մարտանաւերուն դէմ, եւ այնքան յաջողութեամբ որ ճակատամարտին ելքը որոշուած էր ի նպաստ ճարոններուն՝ կէսօրէն երկու ժամ 45 վայրկեան ետքը՝ թէեւ ճակատամարտը շարունակեց հազիւ երեսուն-եօթը վայրկեան ետքը։ Մայիս 28ի դէպքերուն համար, Թօկօ ծովակալը իր տեղեկագրին մէջ կ՚ըսէ թէ ճարոնական նաւերը այնքան սեղմ կերպով շրջապատեր էին Նեպոկաթով ծովակալը, որ այս վերջինիս կողմէ որ եւ է դիմադրութիւն անօգուտ եղեր է։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ռուս գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Ալեքսի մեծ դուքսը հրաժարեր է ռուսական նաւատորմին ընդհանուր ծովակալի պաշտօնէն։

—Ռուսիոյ նաւային պաշտօնէութեան մէկ զրոյց կը ծանուցանէ թէ, իր տեղեկութիւններուն նայելով, որոնք դեռ պաշտօնապէս հաստատուած չեն, Ալեքսանդր Գ. զրահաւորին բոլոր սպաները եւ նաւաստիները սպաննուած կամ խեղդուած են։ Ոչ մէկ ողջ մնացեր է։ Բորոտինօ եւ Նաւարինի համար ալ միեւնոյնն է. միայն անոնցմէ մէկմէկ նաւաստի ազատուեր են, որոնք հիմա Նակազաքի կը գտնուին։

—Սեւսլէն առնուած լուրերու նայելով երկու հակառակորդները աղէտին պատրաստութիւններ կը տեսնեն մեծ ճակատամարտի մը համար։

(Միւս հեռագիրները եւ ուրիշ կարեւոր հեռագիրներ հրատարակուած են այսօրուան մեր Գիշերուան Հեռագիրներուն մէջ։)

ԱԹԷՆՔ.— Արքայական հրամանագիր մը համաձայն Պետութեան ծախքովը պիտի կատարուի հանգուցեալ Պ. Տէլեանիի յուղարկաւորութիւնը զինուորական մեծ պատիւներով։

—Յունաստանի Թագաւորը չուզեց որ Երեսփ. Ժողովը լուծուի։ Կը պահանջէ որ հանգուցեալ նախարարապետին առաջարկած տնտեսական միջոցները քուէարկուին։

ՎԻԵՆՆԱ.— Պ. դը Ֆէյէրվարի կայսեր ունկնդրութեան պահուն, կայսեր մատոյց Հունգարիոյ նոր դահլիճին անդամներուն անունները։ Ֆրանց Եօզէֆ կայսրը պաշտօնապէս Ֆէյէրվարի յանձնեց նոր նախարարութեան կազմութիւնը։

ՖԼԷՆՍՊՈՒՐԿ (Շլեզվիկ).—Ֆլէնսպուրկի շոգենաւային ընկերութիւնը, այսօր, հեռագիր մը ստացաւ ծանուցանելով թէ իր Թիբարդոս շոգենաւը, որ Սինկափուրէն-Ճին կ՚երթար, չինական ջուրերու մէջ ընկղմուեր է ռուսական Տոն օժանդակ յածանաւին կողմէ։ Նաւաստիները ազատուեր են։ Ընկերութիւնը կ՚ըսէ թէ շոգենաւը պատերազմի մաքսանենգ նիւթ բեռցած չէր։

ՔՐԻՍԹԻԱՆԻԱ.— Խորհրդարանին ատենապետ Պ. Պերնէր եւ նախարար Պ. Միքէլսըն, հեռագիր մը ուղղելով Օսքար Թագաւորին եւ Կիւսթավ Առոլֆ իշխանին, շնորհաւորեցին զանոնք՝ այս վերջինիս ամուսնութեանը առթիւ։

ԲԱՐԻԶ.— Պ. Ռուվիէ որոշեց ելմտական եւ արտաքին գործոց նախարարութիւնները միեւնոյն ժամանակ վարել, մինչեւ այն օրը երբ պատգամաւորներուն համաձայն պիտի որոշէ թէ այդ երկու պաշտօններէն ո՛րը պէտք է պահէ։

ՎԻԵՆՆԱ.— Հունգարիոյ մէջ հազիւ թէ կարգադրուելու վրայ է նախարարական տագնապը, ուրիշ մը երեւան կուգայ Աւստրիոյ մէջ։ Չեխերը լեզուի խնդիր յարուցած են եւ կը յայտարարեն թէ այն ատեն միայն պիտի քուէարկեն աւստրիական առեւտրական դաշնագրութիւնը, երբ Չեխերու համալսարանին հաստատութիւնը առնեն։ Նախարարապետ Պառոն Կաուչ տեսակցութիւն մը ունեցաւ կայսեր հետ, բայց արդիւնքը յայտնի չէ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Օսքար Թագաւորին որդւոյն՝ Կիւսթավ իշխանին ամուսնութիւնը Քոննոթ դուքսին աղջկան՝ Մարկարիթա իշխանուհիին հետ, երէկ տեղի ունեցաւ Ուինտսըրի մատուռին մէջ, մտերմական շրջանակի մը մէջ, վասն զի շատ քիչ հրաւիրեալներ գտնուած էին։

ԲԻՇՏԱ.—Իբրեւ խարդախ սնանկացող ձերբակալուեր են Պ. Պ. Ֆիլիբ Նիւման եւ Պէլա Վէյս։ Բացը 300,000 ֆիօրին է. վաճառատունը պատրաստ հանգրուանը կը չինէ ամէնէն աւելի վէճ նական տուներ կը մտնուին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 2 Յունիս			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Միաց.	Զ.Ռ.	95	34
Ամէնէն բարձր գին	»	96	19
Ամէնէն վար գին	»	95	35
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց	ֆր.	131	62
Ամէնէն բարձր գին	»	132	50
Ամէնէն վար գին	»	131	50

ԲԱՑՈՒՄ 3 Յունիս			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացն	Ք.Կ.	96	—
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	131	87
Շիրքէթի Խայրիէ		30	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		17	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական Պանքա		435	—
Տէրքօս		256	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	10
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		7	40
» ժուիսանս		2	45
» պարտաթուղթ		480	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		515	—
Թրանսվալ		89	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժէբսիէն Ա		310	—
« » « Բ		269	—
Լավրիոմ		39	75
Անատոլուի երկթ. բաժնեթուղթ		14	32
» » պարտաթղթ.		525	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղր.	—	—
» » » չէք	»	109	30
Բարիզ » »	ֆր.	22	95
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	68
Վիեննա չէք	ֆիոր.	21	93

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ			
20 ֆրանքնոց	Ղր.	87	15
Անգլիական ոսկի	»	109	35
Բոլ Էմբէրիալ	»	90	10
Քրիմից	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	04
Մէթալիք	«	—	—
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	59

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 15 Յունիս			
Անգլիական Քոնսոլիտէ		90	63
Միացեալ Օսմ. պարտք	բաց.	87	75
	գոց.	87	50
Օսմանեան Պանքա		14	30
Ռուսական 1888-1889		90	25
Հելլենական 5 %		52	50
» Մօնօբոլ		54	25
Պուլկարական 1892		100	75
Էժիբսիէն իւնիֆիէ		105	25
Ճարոնական %		89	50
Թրանսվալ		3	50
Ջերթըրտ		2	03
Փոխանակագիր		25	31¼

ԲԱՐԻԶ, 15 Յունիս			
Ֆրանս. Ռանթ 3 %		99	37
Միաց. Օս. պարտաթ.	բաց. ղր.	88	80
	գոց. »	88	60
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	609	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	134	—
Օսմ. մաքսատուն	»	472	—
Օսմ. Ռէժի	»	392	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	500	—
Քրէտի Լիոնէ գուբոնը կտ.	»	1106	—
Իտալական Ռանթ	»	106	60
Սպանիական արտաքին	»	91	—
Աւստրիական	»	100	85
Թրանսվալ	»	89	75
Ռուսական 4 % 1901	»	89	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	165
Դրամագլուխ	»	—	—

ՎԻԵՆՆԱ, 15 Յունիս			
Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	240	30
Ռումէլի երկաթուղի	»	143	—
Օսմ. Ռէժի	»	367	—

ՊԷՐԼԻՆ, 15 Յունիս			
Միացեալ պարտաթուղթ	ֆր.	88	30
Ռումէլի երկաթուղի	»	135	90
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	104	50
Փխն. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	375

ՊՐԻՒՍԷԼ, 15 Յունիս			
Օսմ. միացեալ պարտք		88	31
Ռումէլի երկաթուղի		132	75

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄ ԴԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիտակ ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ
Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիօն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էտիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պասրա, Պէյրութ, Պրուսա, Գասթէմօնի, Գավալա, Տէտէ Աղաճ, Էսկիշէհր, Երուսաղէմ, Դամասկոս, Գոնիա, Լառնագա, Լիմասոլ, Գահիրէ, Մէրսին, Միթիլի, Մանսուրէ, Նիկոսիա, Ուշաք, Բորդ-Սայիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվաս, Իզմիր, Տրապիզոն, Սուրիական Տրիպոլիս եւ Սկիւպ։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գօնթ-գուրան) փոխատուութիւն կ՚ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բօլիցա) պահելով առնելով։

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ։ Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ եւ հեռագրական օրտինոներ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժէքաւոր առարկաներ կ՚ընդունի եւ կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կտրօններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, առեւտրական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ՚առնէ եւ կը ծախէ։

Օսմ. Պանքան հետեւեալ պայմաններով եւ տոկոսներով դրամ պահեստ կ՚ընդունի.—

2 տարի պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 100էն 3 ու կէս տոկոս կուտայ. մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100էն երեք։ 6 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 2 ու հարիւր, 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 1½ առ հարիւր։

Գոլսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը ստանձնէ՝ եւ ասկէ զատ ապրանքներու վրայ փոխատուութիւններ կ՚ընէ եւ գօնսինիասիօնով եւ ազատ աէբօզիթօյով ապրանքներ առանց կ՚ընդունի։

Բերայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), եւ անմիջապէս ստանձնելու պայմանաւ կը գնէ եւ կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Ռումէլիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բունամայի վիճակահանութեան արժեթուղթեր եւլն. եւլն.։ Գոլսոյ գործակալութիւնը եւ Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Ռումէլի Երկաթուղեաց արժեթուղթերու բօնները եւ Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման կ՚ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 10 օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։

Օսմ. Պանքան 3½% ֆրանսական եւ 3% գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կուտայ, պզտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը՝ պահեստի դրուած արժեթուղթերու առանձին տուփին մէջ կը պահուին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն առ համեմատութեամբ, եղած փոխատուութիւնն ալ համեմատ կ՚աւելնայ։

ԻԼԱՆ

(Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ Նեզարէթի)

Իւչ եիւզ եիրմի պիր սէնէսի մուզայէտէ մուքէթթէպաթընտան օլուպ շէհրը հալը Րումինին իքինճի բէնճշէնպէհ կիւնիւ ֆիաթլէրի հասար լաքըզընտա կէօրիւլմէք Թազաքրաէ իհալէի գաթիէսինին իճրա օլընաճաղը եվվէլճէ իլան քըլընմըշ իսէ էշեար Թէլէկրաֆինին ֆիաթը մուգարրէրէսի հասար լաքըզընը պուլմամըշ օլտըղընտան իհալէի գաթիէսի շէհրը մէզքիւրին ալթընճը բազար իրթէսի կիւնինէ թէէխիւր օլընտըղը իլան օլունուր։

Ֆի 2 հազիրան 321

ՍԻՐՕ ՏԸ ՌԷՖՕՐ ԻՕՏԷ

ԳՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.

SIROP de RAIFORT IODÉ

Բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած՝ Սիրօ Անթիսքօռպիւթիքի և Մօռիւ ձկան իւղին տեղ՝ աւշականութեան, տժգոյն ու տկարակազմ տղայոց մորթի փշտիկներուն դէմ. ինչպէս նաև միջի գնտիկները հալեցնելու և արիւնը մաքրելու համար։

Փարիզ, 8. Վիվիէն փողոց
և բոլոր դեղարաններու մէջ A.

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողական մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք առանց նեղուելու խմել անվիճական ազդեցութեամբ, բողէք Եանոսի նման զզուեցուցիչ ջուրերուն դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, եւ փութացէք գնել։

VILLACABRAS

ալխալայնական մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բաստիօնեան դրութեամբ զտուած յստակ ջուր մըն է և առ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անվիճական։ ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ ուրիշ ակծաղական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ, Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Գնդութիւն, գլխացաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքաբրան խմեն, կ'ազատին գնդութեններէ և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։ 22—50

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուններու մէջ։ 3

ՇԱՄԲԱՆԵԻ ԳԻՆԻ

ՊՈՒՇԷ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

Իտալիոյ, Սպանիոյ եւ Բորթուկալի արքունիքներուն

1821ին հիմնուած տուն՝

Մարէօյլ-Սիւր-Էյի (Մառն) մէջ

Սոյն Շամբանի գինին պատրաստուած է Շամբանի գաւառին մէջ եւ գտնուող Կէյա ոգեզօրակին առաջ բերած խաղողներէն։ Այդ ալագեմատին արտադրութիւնները ընտիր են իրենց տեսակին մէջ. Ամբողջ Թուրքիոյ համար գործակալ կարգուած է Իթալօ Կ. Ռոսթա, Ղալաթիա, Թիւֆէքճի խան, թիւ 38 կրկին։ 21—50

Khedivial Mail Line

(Քէտիվիալ Մէյլ Լայն)

Շոգենաւային Ընկերութ.

Շաբաթական ամենեն արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ

Իսմայիլիա շոգենաւը, նաւապետ Կոթթէալ, յառաջիկայ երեքշաբթի, 20 յունիս 1905, (Ը. Ն.) ժամ 3ին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միթիլէն, Իզմիր եւ Պիրէոն։

Աղեքսանդրիա կը ժամանէ չորեքշաբթի առաւօտ. իսկ Աղեքսանդրիայէն Պոլիս ճամբորդող շոգենաւներ կը ժամանեն ամէն կիրակի, կէսօրէն ետքը ժամը 4ին (Ը. Ն.)։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, իսկ Մանուֆաքթիւրը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան։

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNA D

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒԹԵԱՆ

Որ ամսեր երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	559
Սաքսոնիա	18900	Փաննոնիա	4541
Լուքանիա	12950	Վէրիա	3223
Քամփանիա	12950	Ֆուլիա	2948
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումբրիա	8128	Սիրիա	3938
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	3558
Սլավոնիա	7392	Ալճերիա	218
Աւսոնիա	7269	[illegible]	16

Սառակոսա շոգենաւը, նաւապետ Կալլէն, Լիվրբուլէն հոս ժամանեց։

Դիմել առ ԺՈԼԻ Ե ՍԻԿԸՐ

44—50 Joly et Seagor

Մէյմէնէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլ, Պորտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռոմնէյ	300	Թիպու	2500
Անտիս	3000	Նէբթիս	2400
Թէյլըր	3000	Օսիրիս	2250
Թեանօրուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	20000
Օսմանլի	3000	Կասսինի	1500
Մացինիա	2500	Քլիչէտ	1500

Ամասիս շոգենաւը, նաւապետ Ընտրըսըն, առաջիկայ 6ին Լիվրբուլէն հոս կը համնի բեռնաւոր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ եւ ԸՆԿ.

Ուիթալ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.

20 45—50 13 Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ

ՈՍԿԵՐԻՉ ԳՐԻՍԹՕՖԼ

ՍԵՂԱՆԻ ՍՊԱՍՆԵՐ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ
56, Ռիւ տը Պօնտի

Ապրանքներու ցանկին առաքումը ձրի

ՊԱՀԱՆՋԵԼ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՄԱՐԳԸ եւ Գրիսթօֆլ անունը ամբողջ գրերով

Կրկին արծաթազօծում բոլոր տարականներու

Ապրանքներու ցանկին առաքումը ձրի

Կը վաճառուի Կ. ՊՈԼԻՍ, գլխաւոր վաճառատանց մէջ, ԻԶՄԻՐ Ս. Փորթիտէս, 47, Ռիւ Ֆրանք. ՍԷԼԱՆԻԿ Գլխաւոր վաճառատանց մէջ. ՊԷՐՈՒԹ Մէլքի և Մանսուր

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 Օգոս. 2/14ին եւ 1310 Սեֆեր 20 թուակիր Ֆէրմանով

Դիմել Ընկերութեան Կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Քարաքէօյ, Եենի խան եւ կամ հետեւեալ հաստատութիւններուն.—

Մանչէսթըր Օսմ. Կայս. Պանքային, Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սաառք եւ Ռօթիգի, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահճէ գաբու թիւ 10
Մոքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճէլիտէս, կայարանի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Քեամիլ էֆ., շուկայի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անգիրա, Մոտա ճատտէսի.
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարչի.

Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց, Թիւ 12. Թիւնէլ խան.
Ղալաթիա, Մ. Էդիէն Փրէմէզի, Թէվէքճիլ խան.
Բերա, Մանչէսթըր Օսմ. Կայս. Պանքային, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռոսէ, Պէօյիւքտէրէ ճատտէսի, Թիւ 137.
Մեծ Կղզի, Ռէսուլ էֆ.
Բ. Սոմմարիփա, Բէնտիք.
Պոլիս Ս. Միւնիր պէյ, Թէրզտը խան, Թիւ 8 եւ 9, առաջին յարկ.

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ 36—50

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութեանը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներու մէջ։

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին։
) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի առջեւ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար) Չարշը պոյը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ օղլուի տանը։ 16 10—50

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գամօ	1497	Գոզօ	1011	Մալմօ	724	Ռոզարիօ	136
Ալէքթ	3607	Գոնկօ	1906	Կրանտօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1118
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարտէլլօ	3709	Տիքրօ	1735
Արբուսօ	2277	Դիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1198
Պասսանօ	1822	Տոմինօ	987	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սրէրօ	1203
Քորոնտինօ	1264	Դուրօ	2333	Հորաթիօ	3600	Մոնդէչէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Քրավօ	1076	Տրաքօ	1718	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Քրիւնօ	841	Տրիէմօ	564	Իակօ	2354	Նէրօ	1033	Թորքօ	3327
Քըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտալօ	5540	Օթօ	4110	Թոլէտօ	1470
Քէյրօ	1371	Էլտորատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնտարիօ	4036	Թորրիտօ	487
Գալիբրօ	1837	Էրագօ	1841	Քիէվօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քէլլինօ	2307	Փալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Դագօ	1094	Ֆինլանտօ	1828	Քովնօ	1700	Փոլօ	510	Վոլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1058	Ռիալթօ	1229	Վըլթուրն.	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանդրօ	2272	Ռինալտօ	1663	Խէնօ	1350
Քլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվորնօ	1643	Ռոլլօ	1613	Զէնօ	120
Գոլորատօ	4235	Կիլկանօ	1243	Լորէնցօ	3191	Ռոմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են։

Սիքիօ շոգենաւը, նաւապետ Սմիթ։

Թասսօ շոգենաւը, նաւապետ Թոմս։

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի։

Ալէքրօ շոգենաւը, նաւապետ Հիգ, ամսոյս 20ին։

Դիմել առ Գործակալ Ֆ. ՀԻԼՑ ԷՆՐԻՔՕՍ

Թիւ 22—24, Քիւրքճիւ Միւլլէթ խան, Ղալաթիա 10 18—50

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ

Ժամանակացոյց կառախմբ. երթեւեկ.

1905 մարտ 1 (Ն. Տ.) չորեքշ. օրէն սկսեալ

ԳՕՆԻԱ—ԷՐԷՂԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ		622 Ապր. և Ճմփ.
Կայարան		Առաւ.
Գոնիա	մկն.	11 —
Գոյլին խան		11 31
Ջումրա		12 15
Արգը Եօրէն		12 43
Մանտասուն		1 12
Գարաման	ժմն.	1 43
	մկն.	1 58
Սիտօվա		2 24
Այրանճը-Տէրպէնտ		3 14
Ալաճա		3 50
Էրէյլի	ժմն.	4 15
	մկն.	4 35
Պուլկուրլու	ժմն. իրիկ.	4 50

ԴԱՐՁ		621 Ապր. և Ճմփ.
Կայարան		Իրիկ.
Պուլկուրլու	մկն.	5 5
Էրէյլի	ժմն.	5 23
	մկն.	7 20
Ալաճա		7 47
Այրանճը-Տէրպէնտ		8 31
Սիտօվա		9 13
Գարաման	ժմն.	9 37
	մկն.	9 52
Մանտասուն		10 25
Արգը Եօրէն		10 54
Ջումրա		11 30
Գոյլին խան		12 6
Գոնիա	ժմն. իրիկ.	12 35

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքթորիըն	10500	Ֆլորիտա	3500
Արմէնիըն	10500	Էճիփշըն	3500
Չէսթրիըն	10500	[illegible]	3000
Լանքաշըրիըն	9000	Ալճէրիըն	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արաբիըն	3500
Գոլոմպիըն	8000	Աթէնիըն	3500
[illegible]	8000	Անատոլիըն	3500
[illegible]	8000	[illegible]	350
[illegible]	8000	Լէսպիըն	2000
Ֆլորենտիըն	3700	Մինէօ	900
Վոլոնիըն	3700	Օրոնդօ	800
Ֆլամինիըն	3700	Լիպոն	8
Ֆալիան	3500		

Ա. բռնած տեղերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքը ... փոխադրելու համար Ղալաթիա, մաքսատունը հանելու համար ... շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՅՆՏԸՆ

Ղալաթիա, քարափին վրայ,

13 9—50 Մէրքանթիլ խան

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.Ը

Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

Կը գործէ 82 կառավարութեանց հսկողութեան ներքեւ

1903 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքն է Փր. 1,827,000,000

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 812,711 ապահովագրեալ ունի որք կը կազմեն Ընկերութիւնը, որոնց կը պատկանի բոլոր շահերն 1903ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը փր. 27,670,882։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ տիեզերական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ եւ է Ընկերութեան մը յանձնած բոլիսներէն աւելի անկաշկանդ եւ շահաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ըլլայ զբաղման, ճամբորդութեան, մահուան տեսակներուն եւ պատճառին, անձնապանութեան եւ մինչեւ իսկ պատերազմի առթիւ։ Տիեզերական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխառութիւններ երեք տարի ապահովագինն վճարելէ յետոյ առանց յետագայ ապահովագինն հաշուի առնելու, այս փոխառութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ։ 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերստին նշանակելու առանձնաշնորհում, յետամնաց ապահովագինները 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով, մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ իրաւունք կորսուած կայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագինները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայման ալ ունի, որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել

Պոլիս Հաւիթօլ խան
Վոյվոտա փողոց, Վիթօլիս խան
49—50 Ղալաթիա 22

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Ընդհանուր-Քննիչ գործակալաց
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ

CAISSE PATERNELLE

ՔԷՍ ՓԱԹԷՐՆԷԼ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1841 ԻՆ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌՈՒՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ՓԱԹԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը գեր ի վեր կը ճանչցուի ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութեանց։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌՈՆՇ ՊՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԼԷՐ, Դրանսատլանդիք ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, նախկին գանձապետ.
Մ. Օ. ՄԱԶԸՐԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Գ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթամպուլ, Սուլթան-Համամ, Բաստժ Քաթըրճըօղլու

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի.

ՄԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տրուի այն անձնց որ կարեւոր արդիւնք մը իրագործած ըլլայ անձնապէս։

28 16—50

Cie RUSSE

Navigation a Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Մայիս

Գշ. 31|13 Իզմիր, Պիրէոն, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բօր-Սայիտ եւ Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող շոգենաւին հետ։
Գշ. 31|13 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Քերասուն, Տրապիզոն, Րիզէ, Պաթում. միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։
Դշ. 1|14 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին։
Եշ. 2|15 Օտեսա ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Ղրիմ-Կովկաս, Ղրիմ-Ազով, Օտեսա-Քէրսոն, Օտեսա-Նիքոլայեվ գիծերու շոգենաւերուն հետ։
Եշ. 2|15 Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա, իրիկուան ժամը 4ին։
Ուր. 3|16 Տարտանէլ, Միթիլէ, Իզմիր, Քրիտա, Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա. իրիկուան ժամը 4ին։
Շբ. 4|17 Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին։

36—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Ցունիս 19ին Սիւրֆասի Անտալ. եկիրբէն

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Ցունիս 20ին Սիւրֆասի, ուղ. Մարսիլիա

Ա. կարգ Փարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիայ » 160 »
Բ. » Փարիզի » 150 »
» » Մարսիլիայ » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։

15 13—50 Ի. ՈՒՐՔՈՒԼ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՐՍՈՒԴԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1905 Ապրիլ 22 (Ն. Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ Թ.44 խառն Առաւ. ժ. վ.	ԵՐԹ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ Թ.46 խառն Իրկն. ժ. վ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ Թ.41 խառն Առաւ. ժ. վ.	ԴԱՐՁ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ Թ.43 խառն Իրկն. ժ. վ.
11 15	7 58	մկն.	Քարաքէօյ Կամուր	ժմն.	3 52	12 15
11 35	8 18	ժմն.	Հայտար Փաշա	մկն.	3 32	11 55
12 —	8 30	մկն.		ժմն.	3 22	11 21
1 5	9 28	ժմն.	Բէնտիք	մկն.	2 13	10 12
1 19	9 52	մկն.		ժմն.	2 —	9 52
1 41	10 17	»	Թուզլա	»	1 40	9 30
2 3	10 42	»	Կէպզէ	»	1 18	9 9
2 27	11 4	»	Տիլ Իսքէլէսի	»	12 48	8 35
2 39	11 15	»	Թավշանճըլ	»	12 34	8 24
3 —	11 36	»	Հէրէքէ	»	12 23	8 12
3 21	11 56	»	Եարըմճա	»	11 56	7 43
3 35	12 9	»	Թիւթիւն Չիֆթլիք	»	11 44	7 30
3 47	12 23	»	Տէրինճէ	»	11 33	7 19
4 2	12 37	ժմն.	Իզմիտ	մկն.	11 15	7 3
4 21	— —	մկն.		ժմն.	— —	6 38
5 1		»	Պէօյիւք-Տէրպէնտ	»		6 2
5 34		»	Սապանճա	»		5 32
6 1		»	Համիտիէ	»		5 14
6 48		»	Կէյվէ	»		4 18
7 14		»	Աք-Հիսար	»		3 52
7 49		»	Մէքէճէ	»		3 23
8 19		»	Լէֆքէ	»		2 49
8 57		»	Վէզիր-Խան	»		2 11
9 20		ժմն.	Պիլէճիք	մկն.		1 30
9 55		մկն.		ժմն.		1 20
1 5		»	Քարաքէօյ	»		12 30
1 49		»	Պօզիւյիւք	»		11 54
2 42		»	Ին Էօնիւ	»		11 17
1 9		»	Չուքուր Հիսար	»		10 44
1 44		ժմն.	Էսկի Շէհիր	մկն.		10 5
իրկն.						առաւ.

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 222 խառն Առաւ. ժ. վ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՁ Կառք. Թ. 221 խառն Իրկն. ժ. վ.
10 25	մկն.	Էսկի-Շէհիր	ժմն.	1 25
11 7	»	Կէօքճէ Քըզըք	»	12 45
12 5	»	Սապունճը Պունար	»	12 3
12 59	»	Ալթունթաշ	»	11 7
1 41	»	Չէքիւրլէր	»	10 23
2 41	»	Տէօյէր	»	9 35
3 10	»	Իհսանիյէ	»	8 50
3 34	»	Համամ	»	8 23
3 44	»	Կազլըկէօլ Համամ	»	8 14
4 31	»	Աֆիոն Գարա Հիսար	»	7 43
5 11	»	Պէօյիւք Չօպանլար	»	6 50
6 6	»	Չայ	»	6 3
6 51	»	Իսհաքլը	»	5 10
7 15	»	Եասսըքան	»	4 45
7 46	»	Աք Շէհիր	»	4 23
8 18	»	Աղըր քէօյ	»	3 43
9 —	»	Ջովալըշճը քէօյ	»	3 5
9 38	»	Իլկըն	»	2 33
10 25	»	Արգըթ-Խանը	»	1 39
11 20	»	Քէրաճ-Ինի	»	12 57
11 52	»	Մէյտան	»	12 17
12 52	»	Գատըն-Խանը	»	11 12
1 30	ժմն.	Գոնիա	մկն.	10 30
իրկն.				առաւ.

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 122 խառն Առաւ. ժ. վ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՁ Կառք. Թ. 121 խառն Իրկն. ժ. վ.
12 —	մկն.	Էսկի Շէհիր	ժմն.	10 —
12 44	»	Աք Պունար	»	9 18
1 24	»	Ալփու Քէօյ	»	8 46
2 4	»	Պէյլիք Ախըր	»	7 58
3 9	»	Սարըքէօյ	»	7 1
3 58	»	Պիչէր	»	6 4
4 35	»	Սաքըլէր	»	5 27
5 9	»	Պէյլիք Քէօփրիւ	»	5 —
6 3	»	Պոլաթլը	»	4 16
7 21	»	Մալը Քէօյ	»	2 49
8 15	»	Սինճան Քէօյ	»	1 47
9 —	ժմն.	Էնկիւրիւ	մկն.	1 —
իրկն.				առաւ.

ԱԼԱՅՈՒՆԹԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առաւ. ժ. վ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 324 խառն Իրկն. ժ. վ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առաւ. ժ. վ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 323 խառն Իրկն. ժ. վ.
1 5	11 15	մկն.	Ալայունտ	ժմն.	12 30	10 35
1 25	11 35	ժմն.	Քիօթահիա	մկն.	12 11	10 15

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 426 Խառն Առաւ. ժ. վ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. Խառն Իրկն. ժ. վ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 425 խառն Իրկն. ժ. վ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. Խառն Առաւ. ժ. վ.
6 16		մկն.	Ատա-Բազար	ժմն.	4 4	
6 34		ժմն.	Համիտիէ	մկն.		